

**Πρόδος του Ιδρύματος απέναντι στους 17 Στόχους Βιώσιμης
Ανάπτυξης του ΟΗΕ - Ακαδημαϊκό Έτος 2024**

ΑΘΗΝΑ 2025

Σχήμα 1. Σύνοψη Πρωτοβουλιών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για την Βιώσιμη Ανάπτυξη ακαδ. έτος 2023-2024

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	5
2. Η επίδραση της Λειτουργίας του Πανεπιστημίου στη Βιωσιμότητα.....	7
2.3 Καταγραφή Εκπομπών CO ₂	8
3. Διδασκαλία και Βιώσιμη Ανάπτυξη: Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 4: «Ποιοτική Εκπαίδευση»	9
3.1 Εισαγωγή	9
4. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 3: «Καλή Υγεία και Ευημερία».....	17
5. Η Συνεισφορά του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 5: «Ισότητα των Φύλων»	21
6. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 8: «Οικονομική Ανάπτυξη και αξιοπρεπής Εργασία»	30
7. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 9: «Βιομηχανία -Καινοτομία και Υποδομές».....	33
8. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 10: «Μείωση Κοινωνικών Ανισοτήτων»	35
9. Η Συμβολή του ΕΚΠΑ στον Στόχο 16 «Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυρά Ιδρύματα».....	37
10. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 17: Συνεργασία για τους Στόχους.....	40
11. Εξωστρέφεια και Διεθνοποίηση.....	42
11.2 Συνεργασίες και Διεθνή Δίκτυα.....	42
11.3 Στρατηγικές Συνεργασίες	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	44
Εισαγωγή – Όραμα και Στόχοι	44
Δράσεις και Δείκτες ανά διάσταση	45
Εκπαίδευση/Διδασκαλία.....	45
Έρευνα.....	46
Λειτουργίες/Διοίκηση και Υποδομές.....	47
Εξωστρέφεια/ Διασύνδεση με Κοινωνία	48
Πλαίσια και εργαλεία αξιολόγησης	49
Υφιστάμενη Συμμετοχή του ΕΚΠΑ.....	52

Στρατηγική κατεύθυνση και επόμενα βήματα.....	56
Αναφορές.....	59

1. Εισαγωγή

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών δίνει διαχρονικά ιδιαίτερη έμφαση στην έννοια της αειφόρου ανάπτυξης, καθώς αυτή βρίσκεται στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος αλλά και υποστηρίζει τη διαμόρφωση πολιτικών και στρατηγικών που συνδέουν το περιβάλλον με την ανάπτυξη και την κοινωνία. Η αειφόρος ανάπτυξη των Πανεπιστημίων αποτελεί την λύση στα αλληλένδετα σύνθετα προβλήματα του 21^{ου} αιώνα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες, όπως περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

Το Πανεπιστήμιο δραστηριοποιείται πολύ ενεργά, έχοντας ενσωματώσει τις αρχές της βιωσιμότητας σε όλες τις λειτουργίες του, από την εκπαίδευση και την έρευνα έως τη διαχείριση των φυσικών πόρων και την καθημερινή λειτουργία των εγκαταστάσεών του. Η υφιστάμενη κατάσταση αειφορίας στο Πανεπιστήμιο οργανώνεται ουσιαστικά σε τέσσερις βασικούς πυλώνες που αφορούν την διδασκαλία, την έρευνα, την λειτουργία και την εξωστρέφεια του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμμετέχει ενεργά και συνεισφέρει στην ανάπτυξη πολιτικών για την προσαρμογή στους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης συνεργαζόμενο με το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας, λοιπούς κυβερνητικούς φορείς και οργανισμούς αλλά και με μη κυβερνητικές οργανώσεις, φορείς και σωματεία. Στόχος ο εντοπισμός των προβλημάτων και προκλήσεων, της ανάπτυξης πολιτικών και στρατηγικών, μοντελοποίησης πιθανών μελλοντικών καταστάσεων, και η καταγραφή σε εκθέσεις προτάσεων και ενεργειών που θα συμβάλλουν μέσω ειδικών παρεμβάσεων στην καλύτερη προσαρμογή στους εν λόγω στόχους. Στη βάση αυτή το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών:

- Συμμετέχει σε διατομεακό διάλογο σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, οργανώνοντας συνέδρια και εκδηλώσεις με τη συμμετοχή κυβερνητικών/μη κυβερνητικών οργανώσεων.
- Συλλέγει δεδομένα για την προσαρμογή του στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και τα προβάλλει στην εγχώρια και διεθνή κοινότητα.

- Εξετάζει μέσω της διεθνούς συνεργασίας και έρευνας, συγκριτικές προσεγγίσεις και υιοθετεί διεθνείς βέλτιστες πρακτικές για την προσαρμογή στους ΣΒΑ.
- Έχει δεσμευτεί για την ουσιαστική εκπαίδευση γύρω από τους ΣΒΑ σε όλο το πανεπιστήμιο, τα αποτελέσματα της οποίας θα είναι εφαρμόσιμα στην καθημερινότητα των φοιτητών αλλά και όλων των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας.
- Διαθέτει ειδικά μαθήματα και προγράμματα σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο προγραμμάτων δια βίου μάθησης.
- Προσφέρει ειδικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανοικτές και προσβάσιμες για την ευρύτερη κοινότητα, οι οποίες περιλαμβάνουν αποφοίτους, κατοίκους της περιοχής αλλά και μέλη ευάλωτων -ευπαθών ομάδων

Υπό αυτό το πρίσμα, όλοι οι ΣΒΑ είναι μεταξύ τους αλληλένδετοι και, ως εκ τούτου, απαιτούν μία πολύ πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση όλων των τομέων πολιτικής, από την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (SDG 1), τη διασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας (SDG 3) και εκπαίδευσης (SDG4), την εξασφάλιση της πλήρους απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους (SDG8), τη μείωση των κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων (SDG 10), έως την εξασφάλιση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδατικών πόρων (SDG 6), την προώθηση των ΑΠΕ και της ενεργειακής αποδοτικότητας (SDG 7) και την προστασία και βιώσιμη διαχείριση των θαλασσών (SDG 14). Περιλαμβάνουν, τέλος, και Στόχους οριζόντιου χαρακτήρα, όπως η οικοδόμηση αποδοτικών, αξιόπιστων και διάφανων θεσμών (SDG 16) και η ενίσχυση και προώθηση ανοιχτών, συμμετοχικών και δημοκρατικών διαδικασιών ως μέσα για την εφαρμογή τους (SDG 17).

Ως ένα εκ των κορυφαίων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας και πρωτοπόρο στην παραγωγή ερευνητικού έργου, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση του ακαδημαϊκού και κοινωνικού γίνεσθαι. Η συστηματική αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης αειφορίας του Πανεπιστημίου κρίνεται, συνεπώς, ζωτικής σημασίας, καθώς παρέχει τεκμηριωμένα δεδομένα για τον εντοπισμό

ελλείψεων και την ιεράρχηση παρεμβάσεων. Η υιοθέτηση και εφαρμογή βελτιωτικών στρατηγικών δύναται να καταστήσει το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών όχι μόνο πρότυπο για τα λοιπά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα της Μεσογείου, αλλά και σημείο αναφοράς αειφόρας ανάπτυξης και κοινωνικής υπευθυνότητας τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Στις επόμενες υποενότητες θα παρουσιαστούν οι σημαντικότερες ενέργειες και δράσεις που αφορούν την συνολική προσπάθεια του ΕΚΠΑ απέναντι στην συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Για το ακαδ. έτος 2023-2024

2. Η επίδραση της Λειτουργίας του Πανεπιστημίου στη Βιωσιμότητα

2.1 Υλοποίηση έργων ενεργειακής αναβάθμισης Κτηρίων

Η λειτουργία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών έχει άμεσο αντίκτυπο στη βιωσιμότητα. Αν και μέχρι πρόσφατα οι ενέργειες που σχετίζονταν με την αειφορία ήταν περιορισμένες, την τελευταία διετία το Πανεπιστήμιο έχει επιταχύνει σημαντικά τις παρεμβάσεις του, υιοθετώντας πράσινες μεθόδους στη διαχείριση των υποδομών του, στην καταγραφή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην αναβάθμιση των ενεργειακών του εγκαταστάσεων.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του για εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, το Πανεπιστήμιο υλοποιεί το έργο «Ενεργειακή Αναβάθμιση, Εξοικονόμηση Ενέργειας και Αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας», προϋπολογισμού 3,5 εκατομμυρίων ευρώ. Στόχοι του έργου είναι η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, η προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το έργο αφορά την αναβάθμιση τριών κτιρίων του Πανεπιστημίου:

- Γρυνάρειο Μέγαρο (Αριστείδου 11 & Σοφοκλέους 1, Αθήνα), όπου θα επιτευχθεί η αναβάθμιση από την ενεργειακή κλάση Δ στην Β.
- Κτίριο Ιπποκράτους 20, που στεγάζει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, με στόχο την αναβάθμιση από την ενεργειακή κλάση Η στην Β.
- Κτίριο ΤΥΠΑ-ΕΛΚΕ στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, με στόχο την αναβάθμιση από την ενεργειακή κλάση Δ στην Α.

Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν βελτίωση του κελύφους, αναβάθμιση Η/Μ εγκαταστάσεων, μείωση ενεργειακών αναγκών και βελτίωση συνθηκών εκπαίδευσης και εργασίας. Παράλληλα, προβλέπεται η προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων και η εγκατάσταση τριών σταθμών φόρτισης για τις ανάγκες μετακίνησης του προσωπικού του Πανεπιστημίου.

2.2 Πράσινη Ανακατασκευή Φοιτητικής Εστίας

Ένα από τα πιο εμβληματικά έργα είναι η «Πράσινη» ανακατασκευή της Φοιτητικής Εστίας, που θα παραδοθεί το 2026 ως το πρώτο κτήριο του Πανεπιστημίου ενεργειακής κλάσης A+. Το έργο βασίζεται στη μέθοδο Pro-GET-OnE, μια ολιστική προσέγγιση ενεργειακής και σεισμικής αναβάθμισης με χρήση προκατασκευασμένων, καινοτόμων στοιχείων κελύφους και ενσωματωμένου εξοπλισμού (θέρμανση, κλιματισμός, ηλιακή ενέργεια, φωτισμός). Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τη δράση «Horizon 2020» της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί παράδειγμα καινοτομίας με τελικό αποτέλεσμα μηδενικό ενεργειακό αποτύπωμα [8].

2.3 Καταγραφή Εκπομπών CO₂

Η Τεχνική Υπηρεσία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών υπολογίζει σε ετήσια βάση τις εκπομπές CO₂ που προκύπτουν από:

- Την καύση φυσικού αερίου/πετρελαίου σε λέβητες θέρμανσης.
- Τις μονάδες συμπαραγωγής και τις γεννήτριες.

Η συστηματική παρακολούθηση αυτών των μεγεθών επιτρέπει την ιεράρχηση των αναγκών και τη στοχευμένη λήψη μέτρων για την μείωση των συγκεκριμένων εκπομπών.

Παρά τις σημαντικές πρωτοβουλίες, το Πανεπιστήμιο αναγνωρίζει την ανάγκη για μια συστηματική αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των υποδομών και λειτουργιών του. Αυτό περιλαμβάνει:

- Καταγραφή εκπομπών σε όλα τα scopes.
- Monitoring κατανάλωσης σε πραγματικό χρόνο, ώστε να βελτιστοποιηθεί η χρήση ενέργειας.
- Καταγραφή συνθηκών και συμπεριφορών φοιτητών και προσωπικό (π.χ. χρήση ενέργειας, παραγωγή απορριμμάτων).
- Συστηματική καταγραφή αποβλήτων στερεών και υγρών.

Ο στόχος είναι η αναβάθμιση των υποδομών, η μείωση των εκπομπών, η ενίσχυση της ποιότητας ζωής στην Πανεπιστημιούπολη και η ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε όλες τις λειτουργίες. Στο Σχέδιο Αειφορίας αποτελεί το πλαίσιο μέσα στο οποίο οργανώνονται αυτές οι ενέργειες, ώστε το Πανεπιστήμιο να κινηθεί προς ένα πιο πράσινο και κοινωνικά υπεύθυνο μέλλον.

3. Διδασκαλία και Βιώσιμη Ανάπτυξη: Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 4: «Ποιοτική Εκπαίδευση»

3.1 Εισαγωγή

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, εκ της ιδρύσεώς του, στοχεύει στην παραγωγή, διάδοση και εφαρμογή γνώσης αιχμής μέσα από τη διαρκή διεύρυνση των οικονομικών, κοινωνικών και τεχνολογικών επιστημονικών πεδίων που θεραπεύει και τη συνεχή προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών του στις επιστημονικές εξελίξεις και στις ανάγκες της κοινωνίας, με προσήλωση στις αρχές της επιστημονικής δεοντολογίας. Η παροχή συνεπώς υψηλού επιπέδου Πανεπιστημιακής παιδείας και εκπαίδευσης προς τον σκοπό επίσης της αειφορίας τοποθετείται στο επίκεντρο των παρεμβάσεων που προτείνονται στο πλαίσιο του παρόντος σχεδίου δράσης.

Στόχος αυτών είναι η σταδιακή ανάπτυξη του κατάλληλου μαθησιακού περιβάλλοντος και η δημιουργία εκείνων των εμπειριών, οι οποίες θα καταστήσουν ικανούς τους φοιτητές και φοιτήτριές του, αλλά και το σύνολο της Πανεπιστημιακής του κοινότητας, να εργαστούν προς την κατεύθυνση της διασφάλισης μίας καλύτερης ποιότητας ζωής ενστερνιζόμενοι τις αρχές, τις αξίες, και τις πρακτικές αειφορίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, υλοποιούνται ενέργειες όπως ο εκσυγχρονισμός των προγραμμάτων σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας με έμφαση στην συμμετοχή των εκπαιδευομένων, τη διεπιστημονικότητα και την ταυτόχρονη διασφάλιση της διαρκούς και διαθέσιμης προς όλους πρόσβασης στην εκπαίδευση ειδικά περί αειφορίας αλλά και γενικά.

Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών έχουν διαμορφωθεί πολλά προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα που αφορούν ή σχετίζονται με την αειφορία, αντανακλώντας τη δέσμευση του Πανεπιστημίου για την ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών στην ακαδημαϊκή του κοινότητα. Τα μαθήματα αυτά καλύπτουν

ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, από την ενεργειακή διαχείριση και το βιοκλιματικό σχεδιασμό έως τις σύγχρονες τεχνολογίες και τις μεθόδους που προωθούν την αειφόρο ανάπτυξη. Ενδεικτικοί κατάλογοι προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων που κινούνται στην παραπάνω κατεύθυνση παρουσιάζονται πιο κάτω, ενώ σε παρένθεση σημειώνονται οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης που υποστηρίζονται από το κάθε μάθημα.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών παρέχει ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων (επιστήμες, τέχνες, γράμματα) μέσα από τις Σχολές που αποτελούν τις βασικές ακαδημαϊκές μονάδες του Ιδρύματος. Συγκεκριμένα, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών απαρτίζεται από τις ακόλουθες 10 σχολές:

Σχήμα 1. Απεικόνιση των Σχολών που λειτουργούν στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το ΕΚΠΑ προσφέρει περισσότερα από 43 προπτυχιακά και 230 μεταπτυχιακά προγράμματα, τα οποία καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επιστημών και συνδέονται με τις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας.

- Ενσωμάτωση διαθεματικών θεμάτων, όπως βιώσιμη ανάπτυξη, κοινωνική δικαιοσύνη και τεχνολογία.
- Δημιουργία προγραμμάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπως το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης.

3.2 Προπτυχιακά Μαθήματα που ενσωματώνουν την οπτική της Βιώσιμης Ανάπτυξης ανά Τμήμα/Πρόγραμμα και με αντιστοίχιση με στόχους SDG

❖ Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

- Περιβαλλοντικές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Εκπαίδευση (ΣΒΑ 4, 13, 15)

❖ Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης, Αγροδιατροφής και Φυσικών Πόρων

- Φυσική Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 13)
- Χημεία Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 6, 13)
- Διαχείριση και Προστασία Αγροτικού Τομέα (ΣΒΑ 13)
- Γεωργική Μετεωρολογία – Κλιματολογία (ΣΒΑ 13)
- Βιοποικιλότητα (ΣΒΑ 13, 15)
- Βιοτεχνολογία (ΣΒΑ 3, 9)
- Περιβάλλον και Ενέργεια / Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΣΒΑ 7, 13)
- Αειφόρος Αγροτική Ανάπτυξη & Κυκλική Οικονομία (ΣΒΑ 12, 17)
- Διαχείριση Υδάτινων Πόρων (ΣΒΑ 6, 14)
- Επεξεργασία Υδάτων & Αποβλήτων (ΣΒΑ 6, 14)
- Διαχείριση Υποπροϊόντων Γεωργικών Επιχειρήσεων (ΣΒΑ 12, 15)
- Γεωργική Παραγωγή και Περιβάλλον (ΣΒΑ 12, 13, 14, 15)

❖ Τμήμα Βιολογίας

- Βιοτεχνολογία (ΣΒΑ 3, 9, 12)
- Οικολογία (ΣΒΑ 6, 13, 14, 15)
- Χλωρίδα Ελλάδας (ΣΒΑ 15)
- Βιολογία Διατήρησης (ΣΒΑ 14, 15)
- Οικοτοξικολογία (ΣΒΑ 3, 6, 15)
- Υδατοκαλλιέργειες (ΣΒΑ 2, 14)
- Βιολογική Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 6, 13, 14)

- Ιχθυολογία (ΣΒΑ 2, 14)
- Εφαρμοσμένη και Περιβαλλοντική Μικροβιολογία (ΣΒΑ 3, 6, 12, 15)
- Οικοσύστημα Επιφανειακών Υδάτων (ΣΒΑ 6, 14)
- Μοριακή Οικολογία (ΣΒΑ 6, 15)
- Οικοφυσιολογία Φυτών (ΣΒΑ 2, 12, 15)
- Νησιωτική Βιογεωγραφία (ΣΒΑ 14, 15)

❖ **Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος**

- Φυσική Γεωγραφία και Περιβάλλον (ΣΒΑ 6, 13, 15)
- Κλιματολογία και Κλιματικές Μεταβολές (ΣΒΑ 6, 11, 13)
- Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών και Τηλεπισκόπηση (ΣΒΑ 6, 11, 13, 15)
- Μακροπαλαιοντολογία (ΣΒΑ 14, 15)
- Πετρολογία Ιζηματογενών Πετρωμάτων (ΣΒΑ 6, 15)
- Σεισμολογία (ΣΒΑ 11, 13)
- Τεκτονική Γεωλογία (ΣΒΑ 11, 15)
- Βιογεωεπιστήμες – Μικροπαλαιοντολογία (ΣΒΑ 14, 15)
- Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 6, 14)
- Γεωμορφολογία (ΣΒΑ 6, 13, 15)
- Περιβαλλοντική Γεωχημεία (ΣΒΑ 6, 12, 15)
- Παλαιοκλιματική – Ανασύσταση Κλίματος (ΣΒΑ 13, 15)
- Υδρογεωλογία (ΣΒΑ 6)
- Ήπιες Μορφές Ενέργειας – Ηλιακή & Αιολική (ΣΒΑ 7, 9, 13)
- Παράκτια και Υποθαλάσσια Γεωμορφολογία (ΣΒΑ 6, 14)
- Γεωλογία Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 6, 13, 15)
- Τηλεανίχνευση – Φωτογεωλογία (ΣΒΑ 6, 11, 13)
- Νεοτεκτονική (ΣΒΑ 11, 13, 15)
- Υπόγεια Υδραυλική (ΣΒΑ 6)
- Υδρογεωχημεία (ΣΒΑ 6, 12)
- Ρύπανση Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 11, 13)
- Ορυκτοί Πόροι & Ενεργειακή Μετάβαση (ΣΒΑ 7, 9, 12, 13)
- Εφαρμοσμένη Κλιματολογία (ΣΒΑ 13)
- Περιβαλλοντική Μικροπαλαιοντολογία (ΣΒΑ 6, 14, 15)
- Διαχείριση Υδατικών Πόρων – Τρωτότητα (ΣΒΑ 6, 14, 15)
- Γεωλογική Κληρονομιά & Γεωπάρκα (ΣΒΑ 11, 13, 15)

❖ **Τμήμα Διαχείρισης Λιμένων & Ναυτιλίας**

- Γαλάζια Ανάπτυξη και Αειφορία (ΣΒΑ 11, 12, 13, 14)
- Ναυτιλία, Περιβάλλον και Διεθνείς Σχέσεις (ΣΒΑ 13, 14, 16, 17)
- Διαχείριση Αποβλήτων: Τεχνολογίες και Πολιτικές (ΣΒΑ 11, 12, 13, 14)
- Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 13, 14)
- Διαχείριση Θαλάσσιων Ρύπων (ΣΒΑ 11, 12, 13, 14)
- ❖ **Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών**
 - Βιώσιμη Ανάπτυξη και Επιχειρηματικότητα (ΣΒΑ 8, 9, 11, 12, 13, 17)
- ❖ **Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία**
 - Εισαγωγή στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΣΒΑ 4, 13)
 - Εισαγωγικές Διδακτικές Τεχνικές στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (ΣΒΑ 4, 13)
 - Ζητήματα Περιβάλλοντος και Αειφορίας (ΣΒΑ 4, 13)
 - Εκπαίδευση στην Κλιματική Αλλαγή (ΣΒΑ 13)
 - Πρακτικές Ασκήσεις σε Νηπιαγωγείο & Εκπαίδευση για την Αειφορία (ΣΒΑ 4, 13, 16)
- ❖ **Τμήμα Ιατρικής**
 - Περιβαλλοντική Υγεία (ΣΒΑ 3, 6, 13)
- ❖ **Τμήμα Οικονομικών**
 - Οικονομικά του Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 7, 11, 12, 13, 15)
- ❖ **Τμήμα Νομικής**
 - Δίκαιο Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 13, 15)
 - Δίκαιο Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΣΒΑ 7, 13)
- ❖ **Τμήμα Παιδαγωγικό Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης**
 - Ψυχολογικές Προσεγγίσεις των Σύγχρονων Περιβαλλοντικών Ζητημάτων και η Αξιοποίηση τους στην Εκπαίδευση και την Επικοινωνία (ΣΒΑ 4, 7, 11, 12, 13, 14, 15)
 - Περιβαλλοντικές Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Εκπαίδευση (ΣΒΑ 4, 13, 15)
 - Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση (ΣΒΑ 4, 13, 15)
 - Εκπαίδευση για τη Βιωσιμότητα (ΣΒΑ 4, 12, 13, 14, 15)
- ❖ **Τμήμα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης**
 - Σχεδιασμός, Αειφορία και Δεξιότητες Ζωής (ΣΒΑ 4, 10, 13)
- ❖ **Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης**
 - Ειδικά Θέματα Δημοσίου Δικαίου: Προστασία Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 13, 15, 16)

❖ **Τμήμα Τεχνολογιών Ψηφιακής Βιομηχανίας**

- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΣΒΑ 7, 13)
- Έξυπνα Δίκτυα Ενέργειας (ΣΒΑ 7, 9, 11, 13)
- Διαχείριση Υδάτινων Πόρων (ΣΒΑ 6, 11, 13)
- Ανθρωπιστική Τεχνολογία και Περιβαλλοντικός Έλεγχος (ΣΒΑ 3, 6, 13)

❖ **Τμήμα Φυσικής**

- Φυσική Ατμοσφαιρικού Οριακού Στρώματος (ΣΒΑ 6, 11, 13, 15)
- Ποιότητα Ατμοσφαιρικού Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 11, 12, 13, 15)
- Φυσική Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 6, 13, 14)
- Δυναμική της Ατμόσφαιρας (ΣΒΑ 6, 11, 13)
- Κλίμα – Κλιματική Αλλαγή (ΣΒΑ 13, 15)
- Συνοπτική Μετεωρολογία (ΣΒΑ 13, 15)
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΣΒΑ 7, 9, 13)
- Ιατρική Φυσική (ΣΒΑ 3, 9)
- Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 6, 14)

❖ **Τμήμα Χημείας**

- Διαχείριση και Τεχνολογία Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 6, 12, 13, 15)
- Χημεία Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 6, 13, 14, 15)
- Χημική Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 6, 14)
- Χημεία Ατμόσφαιρας (ΣΒΑ 13, 15)

❖ **Τμήμα Ψηφιακών Τεχνών και Κινηματογράφου**

- Τέχνη, Οικολογία και Βιωσιμότητα (ΣΒΑ 11, 12, 13, 15)

❖ **Τμήμα Ψυχολογίας**

- Περιβαλλοντική Ψυχολογία (ΣΒΑ 3, 11, 13, 15)

3.3 Μεταπτυχιακά Μαθήματα που ενσωματώνουν την οπτική της Βιώσιμης Ανάπτυξης ανά Πρόγραμμα Σπουδών και με αντιστοίχιση με στόχους SDG

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών προσφέρει πάνω από 200 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Τμηματικά, Διατμηματικά, Διδρυματικά, Διακρατικά), καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών πεδίων. Ανάμεσα σε αυτά περιλαμβάνονται προγράμματα που ενσωματώνουν μαθήματα σχετικά με την αειφορία, τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική διαχείριση, παρέχοντας στους αποφοίτους εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες κοινωνικές και επαγγελματικές ανάγκες. Ακολουθεί ενδεικτικός κατάλογος

ορισμένων εκ των προσφερόμενων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), ο οποίος θα ανανεώνεται διαρκώς ώστε να αποτυπώνεται με μεγαλύτερη πληρότητα το σύνολο των προσφερόμενων επιλογών.

❖ **ΠΜΣ Οικολογία και Διαχείριση της Βιοποικιλότητας – Τμήμα Βιολογίας**

- Οικολογία (ΣΒΑ 13, 15)
- Φυσική Γεωγραφία και Κλιματολογία (ΣΒΑ 13)
- Περιβαλλοντική Νομοθεσία – Περιβάλλον και Διοίκηση (ΣΒΑ 13, 16)
- Περιβαλλοντική Επικοινωνία (ΣΒΑ 4, 12, 13)
- Περιβαλλοντική Βιοτεχνολογία (ΣΒΑ 9, 12)

❖ **ΠΜΣ Επιστήμες Γης και Περιβάλλον – Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος**

- Ειδίκευση: “Περιβαλλοντική Παρακολούθηση και Βιωσιμότητα” ΣΒΑ (6, 11, 12, 13, 15)

❖ **ΠΜΣ Νερό, Βιόσφαιρα και Κλιματική Αλλαγή – Διδριματικό**

- Κλιματική αλλαγή και λειψυδρία (ΣΒΑ 6, 13, 15)
- Γεωπληροφοριακά συστήματα και διαχείριση των υδατικών πόρων (ΣΒΑ 6, 11)
- Νερό-Ενέργεια-Τροφή, ως ενιαίο σύμπλοκο (ΣΒΑ 2, 6, 7, 12)
- Διαχείριση επιφανειακών υδατικών πόρων (ΣΒΑ 6, 15)
- Οικονομία, Νομοθεσία και Διπλωματία των υδατικών πόρων (ΣΒΑ 6, 16, 17)
- Διαχείριση υπόγειων υδατικών πόρων (ΣΒΑ 6, 15)
- Τεχνικές και έργα ταμίευσης νερού σε Μεσογειακές συνθήκες (ΣΒΑ 6, 11)
- Ξηρασία και αγροτικές – δασικές πυρκαγιές (ΣΒΑ 2, 13, 15)
- Ανάλυση πλημμυρικού κινδύνου και Υδροπληροφορική (ΣΒΑ 6, 11, 13)
- Ποιότητα νερού και ρύπανση (ΣΒΑ 3, 6, 14)
- Οικοϋδρολογία και ημι-υδάτινα οικοσυστήματα (ΣΒΑ 6, 14, 15)
- Το νερό ως ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (ΣΒΑ 7, 13)
- Αστικός ιστός και νερό από την αρχαιότητα έως σήμερα (ΣΒΑ 6, 11)
- Νερό και πράσινες τεχνολογίες (ΣΒΑ 7, 9, 12)
- Νερό και πολιτισμοί. Ιστορία του νερού στη Γη (ΣΒΑ 4, 11, 17)
- Οικοσυστημικές προσεγγίσεις για βιώσιμη ανάπτυξη των υδατικών πόρων (ΣΒΑ 6, 14, 15)

❖ **ΠΜΣ Ωκεανογραφία και Διαχείριση Θαλάσσιου Περιβάλλοντος – Διδριματικό**

- Θαλάσσια Ρύπανση (ΣΒΑ 3, 6, 14)

- Διαχείριση Θαλασσίου Περιβάλλοντος (ΣΒΑ 13, 14, 17)

❖ **ΠΜΣ Φυσική Εφαρμογών με ειδίκευση στη Φυσική Περιβάλλοντος – Τμήμα Φυσικής**

- Κλίμα – Κλιματικές Διακυμάνσεις (ΣΒΑ 11, 13)
- Αρχές και Εφαρμογές Τηλεπισκόπησης (ΣΒΑ 11, 13)
- Ενεργειακός Σχεδιασμός (ΣΒΑ 7, 11, 13)
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΣΒΑ 7, 11, 13)
- Ωκεανογραφία (ΣΒΑ 13, 14)

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) αξιολογεί τον εγγραμματοισμό των φοιτητών σε θέματα βιωσιμότητας χρησιμοποιώντας το **Mapping Tool**, μια καινοτόμα πλατφόρμα που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας **SDG4U**. Αυτό το εργαλείο επιτρέπει στο ΕΚΠΑ να χαρτογραφεί, να αξιολογεί και να αναλύει τον τρόπο με τον οποίο τα μαθήματά του συνδέονται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), παρέχοντας λεπτομερή δεδομένα για την αλληλεπίδραση των φοιτητών και τα μαθησιακά αποτελέσματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα.

Βασικά στοιχεία της αξιολόγησης του εγγραμματοισμού σε θέματα βιωσιμότητας:

1. **Δεδομένα Αλληλεπίδρασης Χρηστών:** Το **Mapping Tool** καταγράφει την αλληλεπίδραση των φοιτητών με ερωτήσεις που σχετίζονται με τους SDGs, δείχνοντας πόσο συχνά οι φοιτητές ασχολούνται με θέματα βιωσιμότητας. Αυτά τα δεδομένα παρέχουν πληροφορίες για το βάθος και την έκταση της επίγνωσης των φοιτητών σχετικά με τους SDGs.

2. **Σύνδεση Μαθημάτων-SDGs:**

Μέσω της ανάλυσης της κατανομής των SDGs στα μαθήματα, το ΕΚΠΑ αξιολογεί ποιους στόχους καλύπτει πιο συχνά το πρόγραμμα σπουδών. Μια οπτικοποίηση τύπου **heatmap** αναδεικνύει τα μαθήματα με τα υψηλότερα επίπεδα ενσωμάτωσης των SDGs, αντανakλώντας τις προτεραιότητες του Πανεπιστημίου.

3. **Ανάλυση Πυλώνων:**

Το εργαλείο αξιολογεί την εκπροσώπηση των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών πυλώνων της βιωσιμότητας στα μαθήματα. Αυτό βοηθά το

ΕΚΠΑ να διασφαλίσει ισόρροπη κάλυψη και ολιστική εκπαίδευση σε θέματα βιωσιμότητας για τους φοιτητές.

4. Τάσεις στον Χρόνο:

Η πλατφόρμα εντοπίζει τάσεις στην εμπλοκή με τους SDGs με την πάροδο του χρόνου, επιτρέποντας στο ΕΚΠΑ να μετρά την πρόοδο των στρατηγικών του για τη βιωσιμότητα στην εκπαίδευση και να τις προσαρμόζει ανάλογα με τις εξελισσόμενες προτεραιότητες.

Μέσα από αυτή την προσέγγιση, το ΕΚΠΑ όχι μόνο μετρά τον αντίκτυπο της εκπαίδευσής του στον εγγραμματισμό των φοιτητών για τη βιωσιμότητα, αλλά επίσης βελτιώνει τις μεθοδολογίες του, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι φοιτητές αποκτούν ουσιαστική και εφαρμόσιμη γνώση σχετικά με τους SDGs.

3.4 Υποστήριξη της Δια Βίου Μάθησης

(α) Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης

Το ΕΚΠΑ προσφέρει εξειδικευμένα προγράμματα για επαγγελματίες και ενήλικες που επιθυμούν να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους:

- Σεμινάρια για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στον ψηφιακό τομέα και τη βιωσιμότητα.
- Μαθήματα για την προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

(β) Διαδικτυακή Μάθηση

Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του, e-class το ΕΚΠΑ προσφέρει ευέλικτες δυνατότητες εκπαίδευσης σε ένα παγκόσμιο κοινό.

4. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 3: «Καλή Υγεία και Ευημερία»

4.1 Ο Ρόλος του ΕΚΠΑ στην Υγεία, την Ευημερία και το SDG 3

Ο Στόχος 3 των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (SDG 3) επικεντρώνεται στην εξασφάλιση υγιούς ζωής και την προώθηση της ευημερίας για όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας. Το ΕΚΠΑ, ως κορυφαίο ακαδημαϊκό ίδρυμα της Ελλάδας, έχει αναπτύξει πολυδιάστατες πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου μέσω της εκπαίδευσης, της έρευνας, της κοινωνικής προσφοράς και της συνεργασίας με δημόσιους και διεθνείς οργανισμούς.

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), και ειδικότερα η Ιατρική του Σχολή, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προαγωγή της υγείας και της ευημερίας μέσω ισχυρών συνεργασιών με υγειονομικούς φορείς σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αυτές οι συνεργασίες αξιοποιούν την ακαδημαϊκή, κλινική και ερευνητική εμπειρογνωμοσύνη του ΕΚΠΑ για την αντιμετώπιση ποικίλων προκλήσεων υγείας και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων.

Τα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία και οι Κλινικές του προσφέρουν εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας στο κοινό, ενώ παράλληλα συμβάλλουν σημαντικά στην ιατρική εκπαίδευση και την κλινική έρευνα. Το ΕΚΠΑ διαθέτει τρία Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία: Το «Αρεταίειο» και το «Αιγινήτειο», τα οποία είναι αυτοδιοικούμενοι οργανισμοί, κληροδοτημένοι στο ΕΚΠΑ. Διοικούνται από ανεξάρτητα Διοικητικά Συμβούλια βάσει του κανονισμού τους και εποπτεύονται από τον Πρύτανη και τη Σύγκλητο του ΕΚΠΑ. Το νοσοκομείο «Ευγενίδειο» ιδρύθηκε το 1975, και σήμερα φιλοξενεί αρκετές κλινικές της Ιατρικής Σχολής.

Οι Πανεπιστημιακές Κλινικές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην ιατρική εκπαίδευση και την κλινική έρευνα. Από τις 72 Πανεπιστημιακές Κλινικές, αυτές που ανήκουν στην Ιατρική Σχολή και στο Τμήμα Νοσηλευτικής λειτουργούν σε μεγάλα νοσοκομεία της Αθήνας, όπως το Αττικόν, ο Ευαγγελισμός, το Ιπποκράτειο, το Λαϊκό, ενώ οι κλινικές του Τμήματος Οδοντιατρικής λειτουργούν στις εγκαταστάσεις του Τμήματος. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το 40% των ιατρικών απαιτήσεων του Δημόσιου Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) στην περιοχή της Αττικής (περίπου 5.000.000 κάτοικοι) καλύπτεται από τις Πανεπιστημιακές Κλινικές του ΕΚΠΑ.

Η ερευνητική δραστηριότητα αναπτύσσεται σε πολλά από τα Τμήματα του ΕΚΠΑ, ιδιαίτερα στα εργαστήρια που είναι συνδεδεμένα σχεδόν με όλα τα Τμήματα του Πανεπιστημίου. Συνολικά υπάρχουν 169 εργαστήρια που χρησιμοποιούνται για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Τα εργαστήρια, αν και αποτελούν μικρότερες μονάδες ενός Τμήματος, είναι ουσιαστικά τα πιο ενεργά και οι πυρήνες ανάπτυξης της εφαρμοσμένης έρευνας.

Στο ΕΚΠΑ λειτουργούν 18 Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης για Σπάνιες Παθήσεις, υπό την Ιατρική Σχολή. Αυτά τα κέντρα διαθέτουν την απαραίτητη γνώση και εμπειρία για τη διάγνωση, φροντίδα, παρακολούθηση και διαχείριση

ασθενών με σπάνιες παθήσεις. Είναι εξοπλισμένα με την απαραίτητη υποδομή, ενσωματώνουν διεπιστημονικές ομάδες με εμπειρία στις σπάνιες παθήσεις και παρέχουν υψηλό επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης, περιλαμβανομένης της δυνατότητας καθορισμού και παρακολούθησης της εφαρμογής κατευθυντήριων γραμμών.

Αυτά τα κέντρα προωθούν ενεργά την έρευνα, εξασφαλίζουν φροντίδα επικεντρωμένη στον ασθενή, συνεργάζονται αποτελεσματικά με συλλόγους ασθενών και διατηρούν ισχυρή συνεργασία με άλλα κέντρα και δίκτυα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

4.3.2 Εκπαίδευση και Ενημέρωση στον Τομέα της Υγείας

(α) Ενσωμάτωση της Δημόσιας Υγείας στα Προγράμματα Σπουδών

Το ΕΚΠΑ προσφέρει εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών που εστιάζουν στην πρόληψη, τη διαχείριση και την προαγωγή της υγείας:

- **Ιατρική Σχολή:** Περιλαμβάνει μαθήματα για την πρόληψη ασθενειών, τη δημόσια υγεία και τη διαχείριση κρίσεων.
- **Διαπανεπιστημιακές Συνεργασίες:** Σε συνεργασία με διεθνείς εταίρους, το ΕΚΠΑ έχει αναπτύξει προγράμματα για την αντιμετώπιση επιδημιολογικών προκλήσεων.

(β) Ευαισθητοποίηση και Κοινωνική Εκπαίδευση

Το Πανεπιστήμιο διοργανώνει ανοιχτά σεμινάρια, ημερίδες και εκπαιδευτικές καμπάνιες με σκοπό την ενημέρωση του κοινού για κρίσιμα θέματα υγείας, όπως οι χρόνιες ασθένειες, η ψυχική υγεία και οι εμβολιασμοί.

4.3.3 Έρευνα για τη Βελτίωση της Δημόσιας Υγείας

(α) Έρευνα στην Ιατρική και τη Βιοτεχνολογία

Το ΕΚΠΑ αποτελεί ηγέτη στην έρευνα για την υγεία:

- **Επιδημιολογία και Κλινικές Μελέτες:** Κατά την πανδημία COVID-19, οι ερευνητές του ΕΚΠΑ συνέβαλαν στη μελέτη της εξάπλωσης του ιού, των εμβολίων, και της θεραπείας.
- **Γενετική και Βιοϊατρική Έρευνα:** Το Πανεπιστήμιο αναπτύσσει καινοτόμες τεχνολογίες για τη διάγνωση και θεραπεία ασθενειών, όπως ο καρκίνος και οι καρδιαγγειακές παθήσεις.

(β) Διασύνδεση με Ερευνητικά Κέντρα

Το ΕΚΠΑ συνεργάζεται με εθνικά και διεθνή ερευνητικά κέντρα, συμβάλλοντας στη συλλογική προσπάθεια για τη βελτίωση της παγκόσμιας υγείας.

4.3.3 Υπηρεσίες Υγείας για την Κοινότητα

(α) Παροχή Ιατρικής Φροντίδας

Το Πανεπιστήμιο διαχειρίζεται πολυάριθμες κλινικές και κέντρα υγείας που παρέχουν:

- Δωρεάν ιατρικές εξετάσεις σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- Ψυχολογική υποστήριξη μέσω του **Κέντρου Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης (ΚΕΨΥ)**.

(β) Προγράμματα Υποστήριξης και Κοινωνικής Ευθύνης

Το ΕΚΠΑ αναλαμβάνει δράσεις όπως:

- Δωρεά ιατρικού εξοπλισμού σε περιφερειακά νοσοκομεία.
- Εκστρατείες για τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων στην πρόσβαση σε υγειονομικές υπηρεσίες.

Το ΕΚΠΑ έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ψυχική υγεία:

- Αναπτύσσει δράσεις για την αντιμετώπιση της κατάθλιψης και του άγχους σε φοιτητές και προσωπικό.
- Προωθεί την έρευνα σε θέματα ψυχικής υγείας, υποστηρίζοντας τη θεραπεία και την κοινωνική αποδοχή των ατόμων με ψυχικές διαταραχές.

4.3.4 Συνεργασίες με Δημόσιους και Διεθνείς Φορείς

Το ΕΚΠΑ έχει συνάψει στρατηγικές συνεργασίες με:

- **Υπουργείο Υγείας της Ελλάδας**, υποστηρίζοντας την ανάπτυξη εθνικών πολιτικών για τη δημόσια υγεία.
- **Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (WHO)**: Το Πανεπιστήμιο συμμετέχει σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση λοιμωδών νοσημάτων και την προώθηση της υγείας.

Παρότι το ΕΚΠΑ έχει επιτύχει σημαντικά αποτελέσματα, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, όπως:

- Περιορισμοί στη χρηματοδότηση της έρευνας.
- Ανάγκη για ενίσχυση της συνεργασίας με περιφερειακούς φορείς.

Στο μέλλον, το Πανεπιστήμιο σχεδιάζει να διευρύνει τις δράσεις του, ενισχύοντας τις συνέργειες με παγκόσμιους οργανισμούς και επενδύοντας σε νέες τεχνολογίες για τη βελτίωση της υγειονομικής περίθαλψης.

Η συνεισφορά του ΕΚΠΑ στον SDG 3 είναι πολυδιάστατη, εστιάζοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την ενίσχυση της υγείας για όλους. Μέσω εκπαιδευτικών, ερευνητικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών, το Πανεπιστήμιο αναδεικνύεται ως βασικός παράγοντας προόδου στον τομέα της δημόσιας υγείας.

5. Η Συνεισφορά του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 5: «Ισότητα των Φύλων»

5.1 Η συνεισφορά του ΕΚΠΑ στον στόχο της επίτευξης της Ισότητας των Φύλων

Ο Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 5 (SDG 5) αποσκοπεί στην επίτευξη της ισότητας των φύλων και στην ενδυνάμωση όλων των γυναικών και κοριτσιών. Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) διαδραματίζει έναν καθοριστικό ρόλο στην προώθηση αυτού του στόχου μέσω διαφόρων προγραμμάτων, πολιτικών και συνεργασιών. Αυτή η ανάλυση εξετάζει τη συνεισφορά του ΕΚΠΑ στην επίτευξη της Ισότητας των Φύλων, επικεντρωμένη στις δράσεις του σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η έρευνα, η ηγεσία και η κοινωνική προσφορά.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου 4957/2022 (ΦΕΚ 141/Α/21-7-2022) προβλέπεται η ίδρυση σε κάθε Α.Ε.Ι (άρθρο 218) Επιτροπής Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων. Η Επιτροπή αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Α.Ε.Ι. και έχει ως αποστολή την προώθηση της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων με βάση το φύλο, την φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την κατάσταση υγείας/αναπηρίας, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες και δραστηριότητες της ακαδημαϊκής ζωής.

Η Επιτροπή συμβάλλει στην πρόληψη και αντιμετώπιση κάθε είδους διακρίσεων και στην πρόληψη και αντιμετώπιση του σεξισμού, της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς στο Ίδρυμα.

Βασικό στοιχείο της πολιτικής που ακολουθείται διαχρονικά από το ΕΚΠΑ είναι η εγγύηση της ισότητας των φύλων, η καταπολέμηση των διακρίσεων και της άνισης μεταχείρισης λόγω φύλου ή /και σεξουαλικού προσανατολισμού σύμφωνα με τις αρχές που ορίζει το Σύνταγμα περί ίσων δικαιωμάτων.

Από το 2020 και σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 33 του νόμου 4589/2019 (ΦΕΚ 13/Α/29-1-2019) λειτουργεί στο ΕΚΠΑ Επιτροπή Ισότητας των Φύλων. Με βάση το νόμο 4957/2022, η ΕΙΦ- ΕΚΠΑ έχει τις εξής αρμοδιότητες (άρθρο 218 του νόμου 4957/2022):

1. εκπονεί σχέδια δράσης για την προώθηση και διασφάλιση της ουσιαστικής ισότητας στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διοικητικές διαδικασίες του Ιδρύματος και καταρτίζει ετήσια έκθεση, την οποία υποβάλλει στη Σύγκλητο,
2. εισηγείται στα αρμόδια όργανα μέτρα για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση του των διακρίσεων, την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς,
3. παρακολουθεί και αξιολογεί την πορεία υλοποίησης των ανωτέρω μέτρων και των αποτελεσμάτων τους και εισηγείται την τροποποίηση, αναθεώρηση ή συμπλήρωσή τους,
4. παρέχει ενημέρωση και επιμόρφωση στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας σε θέματα σχετικά με την ισότητα των φύλων, των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων και την καταπολέμηση κάθε είδους διακρίσεων, την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς,
5. προωθεί την εκπόνηση Π.Μ.Σ. και την διενέργεια σεμιναρίων και διαλέξεων που εστιάζουν στη μελέτη του φύλου, των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, της καταπολέμησης των διακρίσεων και την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κάθε είδους παρενοχλητικής συμπεριφοράς,
6. προωθεί την εκπόνηση μελετών και ερευνών σχετικά με θέματα που σχετίζονται με το πεδίο της αρμοδιότητάς της,
7. καταγράφει τις αναφορές και καταγγελίες για περιστατικά διακριτικής μεταχείρισης και σεξουαλικής παρενόχλησης ή παρενόχλησης λόγω φύλου και τις διαβιβάζει στα αρμόδια όργανα.
8. παρέχει συνδρομή προς θύματα διακρίσεων, σεξουαλικής παρενόχλησης και παρενοχλητικής συμπεριφοράς, όταν καταγγέλλουν διακριτική μεταχείριση ή παρενόχληση.

Η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων απαρτίζεται από τα παρακάτω μέλη:

- Βασιλική Κιντή, Καθηγήτρια Τμήματος Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
- Αριστοτέλης Τύμπας, Καθηγητής Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης
- Ιωάννα Κονδύλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νομικής Σχολής
- Μαρία Λεοντσίνη, Καθηγήτρια Τμήματος Εκπαίδευσης & Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία
- Χριστίνα Δάλλα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής
- Πολυξένη Αργειτάκη, Επίκουρη Καθηγήτρια Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού
- Αρετή Σπυροπούλου, μέλος Ε.ΔΙ.Π. Ιατρικής Σχολής
- Αικατερίνη Μαρμαρινού, διοικητική υπάλληλος Διεύθυνσης Σχεδιασμού & Προγραμματισμού
- Φωτεινή-Ηλέκτρα Χριστακοπούλου, φοιτήτρια Νομικής Σχολής

Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου: [eif\[at\]uoa\[dot\]gr](mailto:eif[at]uoa[dot]gr)

Η ΕΙΦ – ΕΚΠΑ έχει εκπονήσει [Σχέδιο Δράσης για την Έμφυλη Ισότητα 2022-2026](#) (ΣΔΕΙ), το οποίο εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο στις 27/1/2022 και περιλαμβάνει δράσεις με βάση τους παρακάτω βασικούς άξονες προτεραιότητας, όπως αυτοί ορίζονται από το Horizon 2022-2027: α) Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής και οργανωσιακή κουλτούρα, β) Έμφυλη ισορροπία στην ηγεσία και στις θέσεις λήψης αποφάσεων, γ) Έμφυλη ισότητα στις προσλήψεις και την επαγγελματική εξέλιξη, δ) Ενσωμάτωση της έμφυλης διάστασης στο ερευνητικό και εκπαιδευτικό περιεχόμενο, και ε) Μέτρα ενάντια στην έμφυλη βία.

Από 1/09/2022 λειτουργεί το Παρατηρητήριο για την Έμφυλη Ισότητα, στο οποίο απασχολείται ένα άτομο, με σκοπό να συνδράμει την ΕΙΦ στην υλοποίηση του ΣΔΕΙ. Σκοπός του Παρατηρητηρίου είναι η οργάνωση και η στελέχωση μίας δομής η οποία να:

- παρέχει υπηρεσίες τεκμηρίωσης μέσα από τη συλλογή, οργάνωση, σύνθεση και διάχυση όλων των διαθέσιμων πηγών και δεδομένων που

αφορούν την έμφυλη ισότητα στο ΕΚΠΑ στον χώρο της εκπαίδευσης και της έρευνας

- διεξάγει έρευνες και να προωθεί την επιστημονική δικτύωση με στόχο την έρευνα πάνω σε σπουδές/θεματικές φύλου και σεξουαλικότητας
- σχεδιάζει μια φιλική προς τον/την χρήστη/-τρια και με εύκολη πλοήγηση ιστοσελίδα του Παρατηρητηρίου, με συνοπτικό και ανανεώσιμο περιεχόμενο γύρω από τις δράσεις του Παρατηρητηρίου
- καταγράφει και να διερευνά τις πολιτικές για την έμφυλη ισότητα στο Πανεπιστήμιο, τόσο σε ποσοτικό, όσο και σε ποιοτικό επίπεδο
- παρακολουθεί ζητήματα έμφυλης ισότητας και να συμβάλει στην άρση των έμφυλων στερεοτύπων και συμπεριφορών
- ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί τα μέλη ΔΕΠ όλων των βαθμίδων, το λοιπό διδακτικό, εργαστηριακό, τεχνικό και διοικητικό προσωπικό και τους/τις φοιτητές/ -τριες σε θέματα έμφυλης βίας και έμφυλης ισότητας
- διατυπώνει προτάσεις πολιτικής και δράσεις αναφορικά με την προώθηση της έμφυλης ισότητας στο ΕΚΠΑ.

Για πληροφορίες σχετικά με το Παρατηρητήριο για την Έμφυλη Ισότητα-ΕΚΠΑ: Ντιάνα Μάνεση, ερευνήτρια/ εμπειρογνώμων σε θέματα φύλου, σεξουαλικότητας και έμφυλης βίας,

5.2 Εκπαιδευτικά Προγράμματα που Προωθούν την Ισότητα των Φύλων

Ενσωμάτωση Σπουδών Φύλου στο Πρόγραμμα Σπουδών

Το ΕΚΠΑ έχει εισάγει εξειδικευμένα ακαδημαϊκά προγράμματα και μαθήματα που επικεντρώνονται στην ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των γυναικών. Τα μαθήματα ανά πρόγραμμα σπουδών για το 2023- 2024 είναι τα εξής:

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΠΣ

- **Φύλο, Κοινωνία & Πολιτική**, Διδάσκουσα Μ. Παντελίδου - Μαλούτα, [Οδηγός σπουδών 2023-2024](#), σελ. 91-92

ΠΜΣ: «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία»

- **Φύλο και Θεωρία της Δημοκρατίας**, Διδάσκουσα Μ. Παντελίδου – Μαλούτα, [Ιστοσελίδα ΠΜΣ](#)

ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΠΣ

- **Ζητήματα κοινωνικού φύλου στη σύγχρονη Τουρκία**, Διδάσκουσα Ε. Κάννερ, [Οδηγός Σπουδών 2022- 23](#), σελ. 78 (το μάθημα διδάσκεται και στα αγγλικά "Gender issues in Turkish society" στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus και Civis).

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Θεωρίες για το φύλο και τις έμφυλες διακρίσεις**, Διδάσκων Ε.Λιότζης, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 41
- **Έμφυλη βία**, Διδάσκων Ε. Λιότζης, [Οδηγός Σπουδών 2023- 24](#), σελ.59
- **Σεξουαλικότητα και εξουσία**, Διδάσκουσα Ε.Ρεθυμιωτάκη & Ε. Καμπερίδου, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ.60
- **Κοινωνικές Πολιτικές για την Ισότητα**, Διδάσκων Δ. Παρσάνογλου, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ.59
- **Κοινωνικό Φύλο και Αθλητισμός**, Διδάσκουσα Ε. Καμπερίδου, [Οδηγός Σπουδών 2023-2024](#), σελ. 61.

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΠΣ

- **Φεμινισμός και Δίκαιο**, Διδάσκουσα Ε. Ρεθυμιωτάκη, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 55-56

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Γυναίκες του Μεσαίωνα: Φύλο και σεξ**, Διδάσκουσα Ν.Γιαντσή, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 82

ΠΜΣ: «Βυζαντινός κόσμος: Ιστορία και Αρχαιολογία»

- **Οι γυναίκες στον δημόσιο χώρο (4ος-11ος αι.)**, Διδάσκουσα Κ. Νικολάου, [Οδηγός Σπουδών 2022-23](#), σελ. 23-24

ΤΜΗΜΑ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Ψυχολογία των φύλων και Ψυχική Υγεία**, Διδάσκουσα Ε. Βουσούρα, [Οδηγός Σπουδών 2022-23](#), σελ. 38

ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Η Υποκειμενικότητα στην Ποίηση των Γυναικών της Εργατικής Τάξης του 18ου αιώνα**, Διδάσκουσα Β. Μαρκίδου, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 75

ΤΜΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Η ιστορία του φύλου από τον 18ο στον 21ο αιώνα**, Διδάσκουσα Λ. Ευθυμίου, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 73
- **Η γυναικεία γραφή στη γαλλική λογοτεχνία**, Διδάσκουσα Μ. Σπυριδοπούλου, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 79

ΤΜΗΜΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Λογοτεχνία και Φύλο**, Διδάσκουσα Α. Αντωνοπούλου, [Περιγραφές Μαθημάτων Εαρινού Εξαμήνου 2023-24](#), σελ. 20

ΤΜΗΜΑ ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΠΣ

- **Εισαγωγή στη Σύγχρονη Γυναικεία Λατινοαμερικανική Πεζογραφία**, Διδάσκουσα Β. Κρητικού, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 78
- **Σύγχρονη Γυναικεία Ισπανοαμερικανική Ποίηση**, Διδάσκουσα Α. Λάρδα, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 68

ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΠΠΣ

- **Φύλο, Επιστήμη, Τεχνολογία**, Διδάσκων Α. Τύμπας, [Οδηγός Σπουδών 2019-20](#), σελ. 48

ΠΜΣ Science, Technology and Society

- **Science, Technology, Society: Special Topics, Gender, Science and Technology**, Διδάσκοντες Α. Τυμπας, Μ. Λεοντσίνη, Κ. Βλαντόνη, Μ. Ρούσσου, [Ιστοσελίδα ΠΜΣ](#)

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΠΠΣ

- **Θεωρίες Φύλων**, Διδάσκουσα Μ. Λεοντσίνη, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 50
- **Το φύλο των επαγγελματιών και της απασχόλησης**, Διδάσκουσα Μ. Λεοντσίνη, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 84
- **Φύλα, Σώμα, Ετερότητες**, Διδάσκουσα Μ. Λεοντσίνη, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 87 (Θεματική Εβδομάδα)
- **Φύλα και Πολιτισμικές Πρακτικές**, Διδάσκουσα Μ. Λεοντσίνη, [Οδηγός Σπουδών 2023-24](#), σελ. 50

ΠΜΣ: «Εκπαίδευση και Ανθρώπινα Δικαιώματα»

- **Θηλυκότητες και Αρρενωπότητες στον 21^ο αιώνα**, Διδάσκουσα Μ. Λεοντσίνη, [Ιστοσελίδα ΠΜΣ](#)

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΠΠΣ

- **Κοινωνικό φύλο και Αθλητισμός**, Διδάσκουσα Ει. Καμπερίδου, [Οδηγός Σπουδών 2019-20](#), σελ. 452 (το μάθημα διδάσκεται επίσης στα αγγλικά “Gender and Sport: Degendering in Sport and Society” στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus και Civis)

5.3 Ενδυνάμωση Γυναικών Φοιτητών και ενθάρρυνση της ενεργής συμμετοχής τους στην Ακαδημαϊκή Ζωή

Το ΕΚΠΑ έχει αναπτύξει πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ενδυνάμωση των γυναικών φοιτητών και στην ενθάρρυνση της ενεργής τους συμμετοχής στη ακαδημαϊκή ζωή. Οι υποτροφίες, τα προγράμματα καθοδήγησης και οι υπηρεσίες υποστήριξης παρέχονται ειδικά για την υποστήριξη των γυναικών στην ανώτατη εκπαίδευση, ιδιαίτερα σε τομείς όπου κυριαρχούν οι άνδρες, όπως η μηχανική, η τεχνολογία και οι θετικές επιστήμες.

(α) Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ευαισθητοποίησης

Το πανεπιστήμιο οργανώνει καμπάνιες ευαισθητοποίησης και προγράμματα εκπαίδευσης για φοιτητές, καθηγητές και προσωπικό, με θέμα την ισότητα των

φύλων, την πρόληψη της σεξουαλικής παρενόχλησης και την υγεία των γυναικών. Αυτές οι ενέργειες συμβάλλουν στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ακαδημαϊκής και κοινωνικής ισότητας.

(β) Ερευνητικές Πρωτοβουλίες στον Τομέα του Φύλου

Το ΕΚΠΑ στηρίζει την έρευνα για τα ζητήματα φύλου μέσω εξειδικευμένων ερευνητικών κέντρων και διατομεακών έργων:

- Το **Ερευνητικό Κέντρο για το Φύλο και την Ισότητα** επικεντρώνεται στην προώθηση της έρευνας σχετικά με τη βία κατά των γυναικών, τον ρόλο των γυναικών στην ηγεσία και την υγεία των γυναικών.
- Τα ερευνητικά έργα που χρησιμοποιούν μεθόδους ανάλυσης φύλου εξετάζουν τη βία και τις ανισότητες στην εργασία, την υγεία και την εκπαίδευση.

(γ) Ενσωμάτωση του Φύλου στην Έρευνα

Το ΕΚΠΑ προωθεί την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις ερευνητικές δραστηριότητες, ενθαρρύνοντας τους ερευνητές να εξετάσουν πώς το φύλο επηρεάζει διάφορα φαινόμενα. Πολλά τμήματα ενσωματώνουν τις προοπτικές των φύλων στις ερευνητικές τους εκδόσεις, καλύπτοντας θέματα όπως η ανισότητα των φύλων στον τομέα της εργασίας και οι κοινωνικές ανισότητες μεταξύ ανδρών και γυναικών.

(δ) Αντιπροσώπευση Γυναικών στην Ηγεσία του Πανεπιστημίου

Το ΕΚΠΑ έχει κάνει σημαντικά βήματα για την αύξηση της εκπροσώπησης των γυναικών στις ηγετικές θέσεις του πανεπιστημίου. Γυναίκες ακαδημαϊκοί και διοικητικά στελέχη κατέχουν σημαντικές θέσεις, όπως διευθυντές τμημάτων και μέλη των διοικητικών συμβουλίων. Αυτές οι θέσεις αποτελούν παράδειγμα για την ισότητα των φύλων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων του πανεπιστημίου.

Το ΕΚΠΑ παρέχει ίσες ευκαιρίες ανέλιξης για άνδρες και γυναίκες ακαδημαϊκούς. Έχουν εισαχθεί πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση των φύλων στις διαδικασίες πρόσληψης και προαγωγής, εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες για ακαδημαϊκή και επαγγελματική ανέλιξη.

(ε) Καταπολέμηση της Βίας με Βάση το Φύλο

Το ΕΚΠΑ είναι ενεργό στην καταπολέμηση της βίας με βάση το φύλο μέσω διαφόρων προγραμμάτων:

- Το Κέντρο Συμβουλευτικής του Πανεπιστημίου παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης στους φοιτητές που είναι θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή ενδοοικογενειακής βίας.
- Συνεργασίες με ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις που εστιάζουν στην εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση για την πρόληψη της βίας με βάση το φύλο.
- Υποστήριξη Γυναικών σε Ευάλωτες Καταστάσεις
- Το ΕΚΠΑ υλοποιεί προγράμματα κοινωνικής προσφοράς που υποστηρίζουν τις γυναίκες σε ευάλωτες κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις, όπως οι πρόσφυγες, οι μετανάστριες και οι μονογονεϊκές οικογένειες. Αυτά τα προγράμματα παρέχουν εκπαιδευτικές ευκαιρίες, κοινωνική υποστήριξη και υπηρεσίες ψυχικής υγείας, με σκοπό την ενδυνάμωση των γυναικών και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

5.4 Ισότητα των Φύλων στο Πανεπιστημιακό Περιβάλλον

(α) Πολιτικές κατά της Παρενόχλησης

Το ΕΚΠΑ έχει υιοθετήσει ολοκληρωμένες πολιτικές κατά της σεξουαλικής παρενόχλησης και των διακρίσεων λόγω φύλου στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Οι πολιτικές αυτές διασφαλίζουν ότι το πανεπιστήμιο παρέχει ένα ασφαλές και υποστηρικτικό περιβάλλον για όλους τους φοιτητές και το προσωπικό.

Υπάρχουν σαφείς διαδικασίες για την αναφορά περιστατικών παρενόχλησης και η πανεπιστημιακή κοινότητα εκπαιδεύεται τακτικά για την σωστή διαχείριση αυτών των περιστατικών. Το πανεπιστήμιο έχει λάβει μέτρα για να κάνει τους χώρους του πιο προσβάσιμους και υποστηρικτικούς για τις γυναίκες. Για παράδειγμα, υπάρχουν τουαλέτες και δωμάτια θηλασμού σε διάφορους χώρους του πανεπιστημίου.

Η συνεισφορά του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στην προώθηση του Στόχου SDG 5: Ισότητα των Φύλων είναι καθοριστική σε πολλούς τομείς. Το ΕΚΠΑ ενσωματώνει το ζήτημα της ισότητας των φύλων στις εκπαιδευτικές πολιτικές του, την έρευνα, την ηγεσία και την κοινωνική προσφορά, με στόχο την ενδυνάμωση των γυναικών και την εξάλειψη των ανισοτήτων των φύλων.

Το ΕΚΠΑ προσφέρει πλήθος προγραμμάτων που αναπτύσσουν την κατανόηση των θεμάτων φύλου, ενώ ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου σε

διάφορα τμήματα και μαθήματα. Ειδικότερα, το Τμήμα Σπουδών Φύλου και άλλα συναφή προγράμματα προσφέρουν θεωρητικά και πρακτικά εργαλεία για την ανάλυση των σχέσεων φύλου και την προώθηση της ισότητας.

Το ΕΚΠΑ υποστηρίζει τη διατομεακή έρευνα για τα θέματα φύλου και ενθαρρύνει τη μελέτη των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών επιπτώσεων της ανισότητας των φύλων. Ερευνητικά κέντρα και πρωτοβουλίες επικεντρώνονται στην έρευνα για την υγεία των γυναικών, την κακοποίηση και την παρουσία γυναικών στη λήψη αποφάσεων.

Το πανεπιστήμιο ενισχύει την παρουσία γυναικών σε ηγετικές θέσεις, τόσο στην ακαδημαϊκή όσο και στη διοικητική ιεραρχία. Οι γυναίκες διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στις στρατηγικές κατευθύνσεις του πανεπιστημίου και στην ανάπτυξη πολιτικών που προάγουν την ισότητα.

Το ΕΚΠΑ προωθεί κοινωνικές δράσεις που παρέχουν υποστήριξη σε γυναίκες από ευάλωτες ομάδες, όπως οι πρόσφυγες ή οι γυναίκες θύματα βίας. Ειδικά προγράμματα συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης είναι διαθέσιμα για τις φοιτήτριες και το προσωπικό του πανεπιστημίου που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα. Αυτές οι πρωτοβουλίες και πολλές άλλες καθιστούν το ΕΚΠΑ έναν σημαντικό φορέα στην προώθηση του Στόχου SDG 5 και στην προσπάθεια για την επίτευξη πραγματικής ισότητας των φύλων σε όλα τα επίπεδα.

6. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 8: «Οικονομική Ανάπτυξη και αξιοπρεπής Εργασία»

6.1 Το ΕΚΠΑ στηρίζει την Οικονομική Ανάπτυξη και την Αξιοπρεπή Εργασία

Ο Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 8 (SDG 8) αφορά την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης για όλους. Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) συμβάλλει ενεργά στην επίτευξη αυτού του στόχου μέσα από διάφορες στρατηγικές, πρωτοβουλίες και δράσεις, με σκοπό να

ενισχύσει την απασχολησιμότητα των φοιτητών του, να προάγει την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και να ενισχύσει τις επιχειρηματικές και καινοτομικές ικανότητες.

Το ΕΚΠΑ προσφέρει μία σειρά από εκπαιδευτικά προγράμματα που προετοιμάζουν τους φοιτητές του για την αγορά εργασίας, με στόχο την απόκτηση των απαιτούμενων δεξιοτήτων για αξιοπρεπή εργασία. Αυτά τα προγράμματα περιλαμβάνουν:

(α) Προγράμματα Κατάρτισης και Συνεργασίας με Βιομηχανία: Το ΕΚΠΑ συνεργάζεται με διάφορες εταιρείες και οργανισμούς για να προσφέρει πρακτική άσκηση και κατάρτιση στους φοιτητές του. Αυτές οι συνεργασίες βοηθούν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχία στον επαγγελματικό κόσμο.

(β) Εξειδικευμένα Προγράμματα Σπουδών: Σχολές όπως η Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, η Σχολή Επιστημών Υγείας και η Σχολή Μηχανικών προσφέρουν προγράμματα σπουδών που εστιάζουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων που σχετίζονται με την οικονομία, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

6.2 Υποστήριξη των Φοιτητών στην Απασχόληση και την Κοινωνική Δικτύωση

Το ΕΚΠΑ παρέχει στους φοιτητές του εργαλεία και υπηρεσίες για να ενισχύσουν τις δυνατότητες απασχόλησης. Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΚΠΑ προσφέρει καθοδήγηση, καθορισμό στόχων καριέρας και υποστήριξη στις διαδικασίες εύρεσης εργασίας.

(α) Δικτύωση με Επιχειρήσεις: Το πανεπιστήμιο οργανώνει εκδηλώσεις δικτύωσης και ημερίδες, όπου οι φοιτητές μπορούν να έρθουν σε επαφή με εργοδότες και να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης.

(β) Υποτροφίες και Χρηματοδότηση για Νέους Επιχειρηματίες: Το ΕΚΠΑ προσφέρει υποτροφίες και χρηματοδοτήσεις σε φοιτητές που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση ή να συμμετάσχουν σε ερευνητικά και καινοτομικά έργα.

Το ΕΚΠΑ προάγει την κοινωνική αειφορία και δίκαιη ανάπτυξη μέσω των εξής πρωτοβουλιών:

(γ) Προγράμματα Εθελοντισμού: Το πανεπιστήμιο ενθαρρύνει τους φοιτητές να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις που συμβάλλουν στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων.

(δ) Προγράμματα Υποστήριξης Εργασίας για Ευάλωτες Ομάδες: Το ΕΚΠΑ προσφέρει προγράμματα που βοηθούν ευάλωτες ομάδες, όπως οι πρόσφυγες και οι κοινωνικά απομονωμένοι νέοι, να ενταχθούν στην αγορά εργασίας και να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την απόκτηση αξιοπρεπούς εργασίας.

Το ΕΚΠΑ συμμορφώνεται με τις διεθνείς στρατηγικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη, προωθώντας τις αρχές του Στόχου 8 και συνεισφέροντας στην επίτευξή του:

(α) Στρατηγική Υπευθυνότητας: Το ΕΚΠΑ ενσωματώνει τις αρχές της κοινωνικής και οικονομικής υπευθυνότητας στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές του δραστηριότητες.

(β) Στρατηγικές για την Υγιά και Συμπεριληπτική Οικονομία: Το πανεπιστήμιο ενισχύει τις στρατηγικές για τη συμπερίληψη και την οικονομική ανάπτυξη για όλους τους πολίτες, χωρίς διακρίσεις λόγω φύλου, εθνικότητας ή κοινωνικής θέσης.

Η συμβολή του ΕΚΠΑ στον Στόχο 8 της Βιώσιμης Ανάπτυξης είναι πολυδιάστατη και εξαιρετικά σημαντική για την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας και της οικονομικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καινοτόμων πρωτοβουλιών και στρατηγικών που επικεντρώνονται στην κοινωνική αειφορία, το ΕΚΠΑ προετοιμάζει τους φοιτητές του για την επαγγελματική ζωή, ενώ συμβάλλει στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Επίσης, μέσω της υποστήριξης για ευάλωτες ομάδες και την κοινωνική ευθύνη, το πανεπιστήμιο ενισχύει την έννοια της αξιόπιστης και δίκαιης εργασίας για όλους.

7.Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 9: «Βιομηχανία -Καινοτομία και Υποδομές»

Η συνεισφορά του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 9 (SDG 9) που αφορά τη βιομηχανία, την καινοτομία και τις υποδομές, είναι σημαντική και πολυδιάστατη. Ο στόχος αυτός περιλαμβάνει την ανάπτυξη ανθεκτικών υποδομών, τη βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη και την προώθηση της καινοτομίας, τομείς στους οποίους το ΕΚΠΑ έχει αναπτύξει αξιοσημείωτες πρωτοβουλίες.

(α) Προώθηση Έρευνας και Καινοτομίας

Η ερευνητική αριστεία αποτελεί θεμέλιο της συνεισφοράς του ΕΚΠΑ στον Στόχο 9. Το πανεπιστήμιο:

- **Διαθέτει προηγμένα ερευνητικά κέντρα και εργαστήρια**, όπου υλοποιούνται έργα αιχμής σε τομείς όπως η τεχνολογία, η βιοϊατρική, και οι περιβαλλοντικές επιστήμες.
- **Συμμετέχει σε διεθνή ερευνητικά δίκτυα** και συνεργάζεται με κορυφαία πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα, προωθώντας την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας.
- **Υλοποιεί ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ** μέσω προγραμμάτων όπως το Horizon Europe, τα οποία συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη της βιομηχανίας και των υποδομών.

(β) Υποστήριξη Βιομηχανικής Ανάπτυξης

Το ΕΚΠΑ στηρίζει τη βιομηχανική ανάπτυξη, ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ της εκπαίδευσης, της έρευνας και της παραγωγής:

- **Συνεργάζεται με επιχειρήσεις** για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας.
- **Προσφέρει υπηρεσίες μέσω θερμοκοιτίδων καινοτομίας**, όπου νέοι επιστήμονες και επιχειρηματίες λαμβάνουν υποστήριξη για την ανάπτυξη start-up επιχειρήσεων.
- **Πρωθεί την επιχειρηματική καινοτομία** με τη διοργάνωση διαγωνισμών καινοτομίας, όπως το *Innovation Accelerator Program*.

(γ) Υποδομές και Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Το ΕΚΠΑ έχει επενδύσει σε σύγχρονες υποδομές και τεχνολογίες για την υποστήριξη της διδασκαλίας, της έρευνας και της διοίκησης:

- **Ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του:** Η ανάπτυξη πλατφορμών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχει καταστήσει τις ακαδημαϊκές και διοικητικές διαδικασίες πιο προσβάσιμες και αποτελεσματικές.
- **Εφαρμογή "έξυπνων" τεχνολογιών:** Χρησιμοποιούνται για την ενεργειακή διαχείριση, μειώνοντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των υποδομών του.
- **Ανακαίνιση κτιριακών εγκαταστάσεων:** Η βελτίωση των υποδομών του πανεπιστημίου, ώστε να είναι πιο ανθεκτικές και φιλικές προς το περιβάλλον.

(δ) Εκπαίδευση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Το ΕΚΠΑ διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εκπαίδευση ειδικών που θα συμβάλλουν στη βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη και την καινοτομία:

- **Εξειδικευμένα μεταπτυχιακά προγράμματα** στους τομείς της τεχνολογίας, της πληροφορικής και της βιομηχανικής διοίκησης.
- **Εργαστήρια και πρακτική άσκηση** σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, ώστε οι φοιτητές να αποκτούν πρακτική εμπειρία.
- **Δια βίου μάθηση** για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, υποστηρίζοντας τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη.

(ε) Βελτίωση της Ανθεκτικότητας και της Προσβασιμότητας

Το ΕΚΠΑ συμβάλλει στην ανάπτυξη ανθεκτικών υποδομών και στην αύξηση της προσβασιμότητας:

- **Σχεδιασμός για κλιματική ανθεκτικότητα:** Υποδομές του πανεπιστημίου σχεδιάζονται για να αντέχουν σε κλιματικές προκλήσεις.
- **Ενίσχυση της προσβασιμότητας για όλους:** Υλοποιούνται έργα που διασφαλίζουν ότι οι εγκαταστάσεις του ΕΚΠΑ είναι προσβάσιμες για άτομα με αναπηρίες.

(στ) Συνεργασίες και Δίκτυα

Το ΕΚΠΑ συμμετέχει σε εθνικά και διεθνή δίκτυα συνεργασίας που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη της βιομηχανίας και των υποδομών:

- **Συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς:** Συμβάλλει στη χάραξη πολιτικών που ενισχύουν τη βιομηχανία και την καινοτομία.
- **Μέλος διεθνών οργανισμών** για τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών και τη συνεργασία σε ερευνητικά έργα.

Η συμβολή του ΕΚΠΑ στον Στόχο SDG 9 είναι καθοριστική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς επενδύει σε έρευνα, καινοτομία, υποδομές και εκπαίδευση. Μέσα από τη συνεργασία με βιομηχανικούς εταίρους, τη βελτίωση των υποδομών του και την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, το ΕΚΠΑ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην προώθηση μιας βιώσιμης και καινοτόμου βιομηχανικής ανάπτυξης στην Ελλάδα.

8. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 10: «Μείωση Κοινωνικών Ανισοτήτων»

Η συνεισφορά και συμμόρφωση του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 10 (SDG 10), που αφορά τη μείωση των ανισοτήτων εντός και μεταξύ των χωρών, είναι πολυδιάστατη και περιλαμβάνει δράσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της έρευνας, και της κοινωνικής προσφοράς. Μέσω των πολιτικών και των πρωτοβουλιών του, το ΕΚΠΑ επιδιώκει να μειώσει τις ανισότητες με βάση το φύλο, την κοινωνική προέλευση, την οικονομική κατάσταση και άλλους παράγοντες.

(α) Υποστήριξη Ευάλωτων Ομάδων

Το ΕΚΠΑ διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση μέσω της παροχής υποτροφιών και οικονομικής στήριξης σε φοιτητές χαμηλού εισοδήματος και την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες μέσω της **Μονάδας Προσβασιμότητας Φοιτητών με Αναπηρία**.

Επιπροσθέτως το Πανεπιστήμιο υλοποιεί εκπαιδευτικές δράσεις για κοινωνικές ομάδες εκτός ακαδημαϊκού πλαισίου, όπως:

- Μαθήματα ενδυνάμωσης γυναικών και προσφύγων.
- Προγράμματα για σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και ενήλικες.

(β) Εκπαιδευτικές Πρωτοβουλίες για τη Μείωση Ανισοτήτων

Το ΕΚΠΑ παρέχει εκπαιδευτικές ευκαιρίες σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες:

- **Προγράμματα Υποστήριξης Μεταναστών και Προσφύγων:** Ειδικά σχεδιασμένα προγράμματα για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και την ένταξη των μεταναστών και προσφύγων στην πανεπιστημιακή κοινότητα.
- **Υποτροφίες και Οικονομική Στήριξη:** Το πανεπιστήμιο προσφέρει υποτροφίες σε φοιτητές με χαμηλό εισόδημα, ενισχύοντας τη δυνατότητά τους να σπουδάσουν ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση.
- **Δια βίου μάθηση:** Εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες και εργαζόμενους που στοχεύουν στην ενίσχυση των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων.

Η έρευνα του ΕΚΠΑ επικεντρώνεται σε θέματα που σχετίζονται με τις ανισότητες:

- **Έρευνες Κοινωνικής Συνοχής:** Μελέτες για την οικονομική ανισότητα, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια, με στόχο την ανάπτυξη πολιτικών που μειώνουν τις ανισότητες.
- **Έργα για την Ισότητα των Φύλων:** Συνεργασίες σε εθνικά και διεθνή προγράμματα που προωθούν την ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση και την εργασία.
- **Μελέτες για τις Ανισότητες Υγείας:** Έρευνα για τη διαφορά στην πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων.

(γ) Πολιτικές Ένταξης και Πρόσβασης

Το ΕΚΠΑ προωθεί την πρόσβαση σε ευκαιρίες για όλους μέσω πολιτικών ένταξης:

- **Υποστήριξη για Άτομα με Αναπηρίες:** Εξασφαλίζει προσβάσιμες υποδομές και υπηρεσίες για φοιτητές και προσωπικό με αναπηρίες.
- **Ευαισθητοποίηση κατά των Διακρίσεων:** Οργανώνει εκδηλώσεις, σεμινάρια και ημερίδες για την ευαισθητοποίηση σε θέματα όπως η φυλετική ισότητα, η ισότητα των φύλων και ο σεβασμός στη διαφορετικότητα.

- **Δίκτυα Συνεργασίας:** Συνεργάζεται με οργανισμούς και φορείς που δραστηριοποιούνται στη μείωση των ανισοτήτων.

(δ) Κοινωνική Ευθύνη και Προσφορά

Το ΕΚΠΑ εφαρμόζει δράσεις κοινωνικής προσφοράς για τη μείωση των ανισοτήτων:

- **Προγράμματα Κοινωνικής Στήριξης:** Δωρεάν πρόσβαση σε ψυχολογική και νομική υποστήριξη για ευάλωτες ομάδες.
- **Κοινωνικά Φροντιστήρια:** Υποστήριξη μαθητών από οικονομικά αδύναμες οικογένειες, προσφέροντας δωρεάν εκπαιδευτικά μαθήματα.
- **Εθελοντικές Δράσεις:** Συμμετοχή φοιτητών και προσωπικού σε προγράμματα για τη στήριξη μειονεκτούντων ομάδων.

(ε) Συμμόρφωση με Διεθνείς Προδιαγραφές

Το ΕΚΠΑ εφαρμόζει στρατηγικές που ευθυγραμμίζονται με τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών:

- **Εσωτερικές Πολιτικές Συμπερίληψης:** Ενσωμάτωση των SDG στην εκπαιδευτική και ερευνητική του πολιτική.
- **Παγκόσμιες Συνεργασίες:** Συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα για την ανταλλαγή καλών πρακτικών στη μείωση των ανισοτήτων.

Η συνεισφορά του ΕΚΠΑ στη μείωση των ανισοτήτων είναι πολύπλευρη, εστιάζοντας στην εκπαίδευση, την έρευνα, και την κοινωνική προσφορά. Μέσα από δράσεις που ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και προάγουν την ισότητα, το πανεπιστήμιο όχι μόνο στηρίζει τις ευάλωτες ομάδες αλλά διαμορφώνει και το πλαίσιο για μια κοινωνία με ίσες ευκαιρίες.

9. Η Συμβολή του ΕΚΠΑ στον Στόχο 16 «Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυρά Ιδρύματα»

Η συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 16 (SDG 16) «Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυρά Ιδρύματα» αναδεικνύεται μέσα από την ενίσχυση της διαφάνειας, της δημοκρατικής διακυβέρνησης, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, και της κοινωνικής συνοχής. Η στρατηγική του πανεπιστημίου για την επίτευξη αυτού του στόχου βασίζεται σε πρωτοβουλίες που εστιάζουν στην έρευνα, την εκπαίδευση, και τη συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς φορείς.

Το ΕΚΠΑ προσφέρει πολυάριθμα προγράμματα σπουδών και μαθήματα που σχετίζονται με τη δικαιοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία:

- **Νομική Σχολή:** Παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαίδευση στο δίκαιο, με ιδιαίτερη έμφαση στο δημόσιο διεθνές δίκαιο, τα ανθρώπινα δικαιώματα, και την ειρηνική επίλυση συγκρούσεων.
- **Διατμηματικά Προγράμματα:** Περιλαμβάνουν μαθήματα για τη διαφάνεια, τη διακυβέρνηση, και την ηθική στη δημόσια διοίκηση.
- **Σεμινάρια και Εκδηλώσεις:** Το πανεπιστήμιο διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια που αφορούν την καταπολέμηση της διαφθοράς, την προαγωγή της δικαιοσύνης και την ειρηνική συνύπαρξη.

Η έρευνα που διεξάγεται στο ΕΚΠΑ συμβάλλει στην ενίσχυση των αρχών της δικαιοσύνης και της ειρήνης:

- **Εργαστήρια και Κέντρα Έρευνας:** Το πανεπιστήμιο διαθέτει εξειδικευμένα κέντρα, όπως το Κέντρο Ερευνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, που επικεντρώνονται στη μελέτη ζητημάτων ειρήνης, ασφάλειας και διακυβέρνησης.
- **Διεθνείς Συνεργασίες:** Συμμετέχει σε έργα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΗΕ που σχετίζονται με την ειρηνική επίλυση συγκρούσεων και την προώθηση της δημοκρατίας.
- **Μελέτες για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς:** Διεξάγονται ερευνητικά προγράμματα για την ανάπτυξη μηχανισμών διαφάνειας και λογοδοσίας.

Το ΕΚΠΑ υποστηρίζει την ενδυνάμωση των θεσμών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσω:

- **Συνεργασιών με Δημόσιους Φορείς:** Παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σε κυβερνητικούς φορείς για τη διαμόρφωση πολιτικών που προάγουν τη δικαιοσύνη και τη διαφάνεια.
- **Εκπαιδευτικά Προγράμματα για Δημόσιους Υπαλλήλους:** Προγράμματα επιμόρφωσης για στελέχη δημόσιας διοίκησης σχετικά με τη βελτίωση της διακυβέρνησης.
- **Προγράμματα Κατάρτισης για Δικαστικούς Λειτουργούς:** Συμβάλλει στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση δικαστών και δικηγόρων.

Το ΕΚΠΑ συμβάλλει στην ενίσχυση της ειρήνης μέσω της ευαισθητοποίησης και της ενίσχυσης του διαλόγου:

- **Διαπολιτισμικός Διάλογος:** Διοργανώνει συνέδρια και διαλέξεις που ενθαρρύνουν την κατανόηση μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και θρησκειών.
- **Υποστήριξη Ευάλωτων Ομάδων:** Αναπτύσσει δράσεις για την ένταξη μεταναστών και προσφύγων, προωθώντας την κοινωνική συνοχή και την ειρηνική συνύπαρξη.
- **Προγράμματα Εθελοντισμού:** Εμπλέκει φοιτητές και προσωπικό σε πρωτοβουλίες που ενισχύουν την ειρήνη σε τοπικό και διεθνές επίπεδο.

Το πανεπιστήμιο προάγει την έννοια της λογοδοσίας σε όλα τα επίπεδα:

- **Ανοικτά Δεδομένα:** Παρέχει πρόσβαση σε ακαδημαϊκά και διοικητικά δεδομένα, ενισχύοντας τη διαφάνεια των διαδικασιών του.
- **Σύστημα Ποιότητας:** Εφαρμόζει μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου και αξιολόγησης για τη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής και ερευνητικής του δραστηριότητας.
- **Εκθέσεις Προόδου:** Δημοσιεύει ετήσιες εκθέσεις που περιγράφουν τις ενέργειες και τα αποτελέσματα των δράσεων για την υποστήριξη των SDG.

Το ΕΚΠΑ συμμετέχει ενεργά στην υλοποίηση διεθνών πρωτοβουλιών και στρατηγικών:

- **Δίκτυα Συνεργασίας:** Συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΗΕ, για την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την ανάπτυξη πολιτικών που στηρίζουν ισχυρά ιδρύματα.
- **Εκπαιδευτική Διπλωματία:** Συμμετοχή σε φόρουμ και συναντήσεις που ενισχύουν την παγκόσμια ειρήνη και τη δικαιοσύνη.
- **Εφαρμογή Διεθνών Συμφωνιών:** Το πανεπιστήμιο δεσμεύεται να ακολουθεί τα πρότυπα του ΟΗΕ για βιώσιμη ανάπτυξη.

Η συνεισφορά του ΕΚΠΑ στον Στόχο SDG 16 είναι βαθιά ριζωμένη στην εκπαιδευτική, ερευνητική και κοινωνική του αποστολή. Μέσα από την προώθηση της ειρήνης, της δικαιοσύνης, της διαφάνειας, και την ενίσχυση ισχυρών θεσμών, το ΕΚΠΑ δεν συμβάλλει μόνο στην τοπική και εθνική ευημερία αλλά

διαδραματίζει επίσης καθοριστικό ρόλο στη διεθνή προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

10. Η Συμβολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) στον Στόχο 17: Συνεργασία για τους Στόχους

Ο Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης 17 (SDG 17) εστιάζει στην ενίσχυση της παγκόσμιας συνεργασίας για την υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) αναδεικνύεται ως βασικός παράγοντας στη διαδικασία αυτή, μέσω της εκπαίδευσης, της έρευνας και της συνεργασίας με διάφορους φορείς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Το ΕΚΠΑ δραστηριοποιείται σε πολυάριθμες εκπαιδευτικές πρωτοβουλίες που ενισχύουν τη συνεργασία:

- **Διεθνή Προγράμματα Σπουδών:** Προσφέρει διατμηματικά προγράμματα και αγγλόφωνα μεταπτυχιακά που εστιάζουν σε παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή και η βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Ανταλλαγές Φοιτητών:** Συμμετοχή στο πρόγραμμα Erasmus+, διευκολύνοντας την κινητικότητα φοιτητών και ακαδημαϊκού προσωπικού.
- **Εκπαιδευτικά Δίκτυα:** Συνεργάζεται με κορυφαία πανεπιστήμια παγκοσμίως για την ανάπτυξη κοινών εκπαιδευτικών και ερευνητικών πρωτοβουλιών.

Η ερευνητική δραστηριότητα του ΕΚΠΑ ενισχύει την εφαρμογή του SDG 17 μέσω:

- **Ερευνητικά Κέντρα και Ινστιτούτα:** Το ΕΚΠΑ φιλοξενεί ερευνητικές δομές που συνεργάζονται με διεθνείς οργανισμούς για την επίλυση παγκόσμιων προβλημάτων.
- **Συγχρηματοδοτούμενα Προγράμματα:** Συμμετέχει σε ευρωπαϊκά και διεθνή ερευνητικά έργα που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη διακρατική συνεργασία.
- **Τεχνολογικές Καινοτομίες:** Προωθεί την ανάπτυξη τεχνολογιών που υποστηρίζουν την επίτευξη των SDGs μέσω συνεργασιών με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Η καλλιέργεια εταιρικών σχέσεων είναι κεντρική για το ΕΚΠΑ:

- **Συνεργασίες με ΜΚΟ:** Συνεργάζεται με μη κυβερνητικές οργανώσεις για την υποστήριξη δράσεων όπως η παροχή εκπαίδευσης σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
- **Συνέργειες με Δημόσιους Οργανισμούς:** Παρέχει επιστημονική υποστήριξη σε εθνικούς φορείς για την υλοποίηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης.
- **Διεθνείς Συμφωνίες:** Συμμετέχει σε μνημόνια συνεργασίας με οργανισμούς όπως ο ΟΗΕ και η UNESCO.

Το ΕΚΠΑ λειτουργεί ως καταλύτης για την ανάπτυξη στην Ελλάδα:

- **Προγράμματα Κοινωνικής Ευθύνης:** Υλοποιεί δράσεις για την υποστήριξη τοπικών κοινωνιών, με έμφαση στη βιωσιμότητα και την κοινωνική συνοχή.
- **Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας:** Δημιουργεί θερμοκοιτίδες επιχειρηματικότητας, παρέχοντας υποστήριξη σε startups που εστιάζουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Πολιτιστική Διπλωματία:** Αναδεικνύει τον ρόλο του πολιτισμού ως εργαλείου για την προώθηση της παγκόσμιας συνεργασίας.

Το ΕΚΠΑ ενισχύει τη γνώση και την ευαισθητοποίηση για τους SDGs:

- **Σεμινάρια και Δράσεις Ευαισθητοποίησης:** Διοργανώνει εκδηλώσεις που ενημερώνουν το κοινό για τη σημασία της συνεργασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Ενσωμάτωση SDGs στα Προγράμματα Σπουδών:** Ενσωματώνει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης στα ακαδημαϊκά προγράμματα, προωθώντας την εκπαίδευση για την παγκόσμια ιθαγένεια.

Το ΕΚΠΑ δεσμεύεται να παρακολουθεί και να αναφέρει την πρόοδο του SDG 17:

- **Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας:** Εφαρμόζει μηχανισμούς που εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με διεθνή πρότυπα.
- **Δημοσίευση Εκθέσεων:** Παρουσιάζει ετήσιες αναφορές που περιγράφουν τις δράσεις του πανεπιστημίου για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- **Διαφάνεια και Ανοικτά Δεδομένα:** Προωθεί την ανοιχτή πρόσβαση σε δεδομένα και πόρους, ενισχύοντας τη διαφάνεια και τη συνεργασία.

Το ΕΚΠΑ, μέσα από τις στρατηγικές του για την εκπαίδευση, την έρευνα, και τη συνεργασία, αποτελεί υπόδειγμα συμβολής στον Στόχο SDG 17. Με την εστίαση

στη διεθνή συνεργασία, την τεχνολογική καινοτομία, και την υποστήριξη ισχυρών θεσμών, το πανεπιστήμιο επιβεβαιώνει τη δέσμευσή του για την υλοποίηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης τόσο σε τοπικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

11. Εξωστρέφεια και Διεθνοποίηση

11.1 Εισαγωγή

Η έως τώρα πορεία του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών καταδεικνύει μια ισχυρή εξωστρεφή κουλτούρα, με έμφαση στη συνεργασία με διεθνείς και εθνικούς φορείς και στη συμμετοχή σε πρωτοβουλίες που προάγουν την αειφόρο ανάπτυξη. Μέσα από τα προγράμματα σπουδών, την ερευνητική του δραστηριότητα και τις πολυεπίπεδες συνεργασίες, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμβάλλει στην εκπαίδευση πολιτών με παγκόσμια προοπτική και υψηλό αίσθημα κοινωνικής ευθύνης.

11.2 Συνεργασίες και Διεθνή Δίκτυα

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμμετέχει ενεργά σε διεθνή ερευνητικά δίκτυα και κοινοπραξίες, ενισχύοντας τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την ανταλλαγή καλών πρακτικών στο χώρο της βιώσιμης ανάπτυξης:

- Το Εργαστήριο Πολιτικής και Βιώσιμης Ανάπτυξης, υπό τον καθηγητή Α. Παπανδρέου, είναι μέλος του ICRE8 και φιλοξενεί το United Nations Sustainable Development Solutions Network – Greece [10].
- Η έδρα UNESCO για την Κλιματική Διπλωματία υπό την καθηγήτρια Εμμανουέλα Δούση (<https://unescochairclimate-el.uoa.gr/>).
- Η συμμετοχή σε χρηματοδοτούμενα έργα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – κυρίως δε στο πλαίσιο του Προγράμματος Horizon Europe – επιτρέπει στο Πανεπιστήμιο να ενδυναμώνει την έρευνα και την καινοτομία σε τομείς όπως η πράσινη ενέργεια, η βιώσιμη βιομηχανία και οι νέες τεχνολογίες εκπαίδευσης [2].
- Η διαδικτυακή εκπαιδευτική πλατφόρμα με την ονομασία “Κλιματική Ακαδημία” (www.climateacademy.gr).

Τέλος, επισημαίνεται ότι μέσω του προγράμματος Erasmus+ SDG4U, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών προχώρησε στη χαρτογράφηση μαθημάτων που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους ΣΒΑ, ενισχύοντας τη διεθνή ακαδημαϊκή συνεργασία στον τομέα της βιωσιμότητας [5].

11.3 Στρατηγικές Συνεργασίες

Η στρατηγική του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών εστιάζει στην ενδυνάμωση των συνεργασιών του με παραγωγικούς φορείς, ερευνητικά κέντρα και οργανισμούς, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, ώστε να ενισχυθεί η παραγωγική μεταφορά γνώσης. Επιπλέον στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αειφορίας για το Πανεπιστήμιο και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας και η κοινωνική υπευθυνότητα των αποφοίτων του. Ειδικότερα, το Πανεπιστήμιο έχει συνάψει περίπου 800 διμερείς συμφωνίες με Πανεπιστήμια σε 63 χώρες. Επίσης συμμετέχει στη Ευρωπαϊκή Συμμαχία Πανεπιστημίων CIVIS, προσφέρει – στο πλαίσιο του CIVIS - σε συνεργασία με δέκα ακόμα Πανεπιστήμια το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών TRACEE (Transdisciplinary Studies of Climate, Environment, and Energy), υποστηρίζει MOOCs σε θέματα αειφορίας και διεθνοποίησης, είναι μέλος του Global Shipping Think Tank Alliance μέσω του Τμήματος Ναυτιλίας και συνεργάζεται με τη Google για ανάπτυξη εκπαιδευτικών και ερευνητικών δράσεων στην Τεχνητή Νοημοσύνη [11] [12] [13] [14].

Με την ανάπτυξη αγγλόφωνων προγραμμάτων σπουδών, το ΕΚΠΑ προσελκύει φοιτητές από όλο τον κόσμο, προωθώντας την πολιτισμική ανταλλαγή και τη διεθνή κατανόηση. Το ΕΚΠΑ παράλληλα διενεργεί έρευνα σε κρίσιμα θέματα όπως η ανάλυση εκπαιδευτικών συστημάτων και πρακτικών και ο σχεδιασμός πολιτικών για την αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος. Ερευνητικά προγράμματα προάγουν την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και εργαλείων για την εκπαίδευση, ενισχύοντας την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της μάθησης.

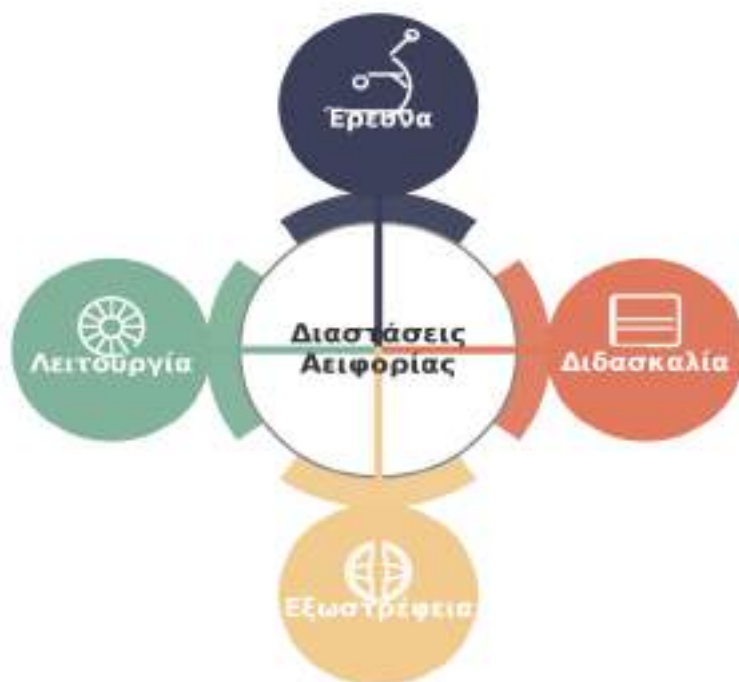
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πλαίσιο Διαμόρφωσης Στόχων, Δράσεων και Δεικτών Αειφορίας

Εισαγωγή – Όραμα και Στόχοι

Για την περαιτέρω ενίσχυση του αειφορικού χαρακτήρα του ΕΚΠΑ, στο παρόν κεφάλαιο παρατίθεται ένα πλαίσιο διαμόρφωσης στόχων, δράσεων και δεικτών αειφορίας που στοχεύει στην καλλιέργεια ενός ακαδημαϊκού περιβάλλοντος συμβάλλοντος ουσιαστικά στη αειφόρο ανάπτυξη. Το πλαίσιο διαμόρφωσης στόχων, δράσεων και δεικτών οργανώνεται γύρω από τις τέσσερις (4) βασικές διαστάσεις που διέπουν τη βιωσιμότητα του Ιδρύματος, και οι οποίες κατονομάζονται ως ακολούθως.

1. **Εκπαίδευση/Διδασκαλία:** ενσωμάτωση της αειφορίας στα προγράμματα σπουδών, τη διδακτική μεθοδολογία και τα μαθησιακά αποτελέσματα
2. **Έρευνα:** παραγωγή γνώσης που προωθεί την αειφόρο ανάπτυξη και τη μελέτη των SDGs
3. **Λειτουργία του Ιδρύματος:** ο τρόπος με τον οποίο το πανεπιστήμιο διαχειρίζεται τις ίδιες του τις λειτουργίες με αειφόρο τρόπο (ενέργεια, απόβλητα, ανθρώπινο δυναμικό, κ.α.)
4. **Εξωστρέφεια/Σχέσεις με την Κοινωνία:** συνεργασίες με την κοινωνία, κοινωνική συμμετοχή, δια βίου μάθηση και δημόσιο αποτύπωμα.

Εικόνα xx. Διαστάσεις βιωσιμότητας ΕΚΠΑ

Κάθε μία από τις 4 διαστάσεις που διέπουν την βιωσιμότητα του πανεπιστημίου σχετίζεται τόσο με τους πυλώνες της βιωσιμότητας καθώς και αυτοί με τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Στο πανεπιστημιακό πλαίσιο, οι τέσσερις πυλώνες της βιωσιμότητας — περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία και διακυβέρνηση — αποτελούν τη θεμελιώδη βάση για μια ολιστική στρατηγική ανάπτυξης. Η βιωσιμότητα λειτουργεί ως όραμα, ενώ οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) προσφέρουν το πρακτικό πλαίσιο και τα εργαλεία δεικτών για την εφαρμογή του. Ο περιβαλλοντικός πυλώνας αφορά την προστασία των φυσικών πόρων και υπηρεσιών καθώς και την κλιματική δράση, ο κοινωνικός την ισότητα, τη συμμετοχή και την ευημερία, ο οικονομικός τη βιώσιμη ανάπτυξη και την υπεύθυνη χρήση πόρων, ενώ ο πυλώνας της διακυβέρνησης τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την ακεραιότητα. Μαζί, οι πυλώνες καθοδηγούν τα πανεπιστήμια ώστε να ενσωματώνουν τη βιωσιμότητα σε όλα τα επίπεδα της αποστολής και της λειτουργίας τους, με τους ΣΒΑ να αποτελούν το μέσο για τη συστηματική αποτίμηση και προώθηση της προόδου.

Δράσεις και Δείκτες ανά διάσταση

Εκπαίδευση/Διδασκαλία

Η διδασκαλία στα πανεπιστήμια αποτελεί κεντρικό μοχλό για την προώθηση της βιωσιμότητας, καθώς προσφέρει στους φοιτητές σφαιρική κατανόηση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών, οικονομικών και θεσμικών διαστάσεων της ανάπτυξης. Μέσα από τη συστηματική ενασχόληση με κρίσιμα ζητήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, η κοινωνική ένταξη, η υπεύθυνη εταιρική συμπεριφορά και η λειτουργία θεσμών, οι φοιτητές αποκτούν σφαιρική κατανόηση των προκλήσεων και των δυνατοτήτων της βιώσιμης ανάπτυξης. Η ενσωμάτωση καινοτόμων διδακτικών μεθόδων (διεπιστημονικές προσεγγίσεις, μάθηση μέσω έργου, διαδραστικά σεμινάρια), η αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών και η καλλιέργεια μιας ακαδημαϊκής κουλτούρας υπευθυνότητας και δημιουργικότητας ενισχύουν την ικανότητα ανάλυσης και επίλυσης σύνθετων προβλημάτων. Η διάσταση της διακυβέρνησης δεν περιορίζεται στη διδασκαλία αρχών καλής διακυβέρνησης, αλλά αφορά και στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω διαφάνειας, συμμετοχικότητας και λογοδοσίας.

Πυλώνας	Ενδεικτικές δράσεις	Ενδεικτικοί δείκτες
Περιβάλλον	- Ενσωμάτωση μαθημάτων που σχετίζονται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs), την κλιματική αλλαγή και την πράσινη ανάπτυξη - Χρήση βιώσιμων πρακτικών διδασκαλίας (π.χ.	- Ποσοστό μαθημάτων με θεματολογία βιωσιμότητας (STARS – Μαθήματα) - Αριθμός φοιτητών που συμμετέχουν σε δράσεις μάθησης σχετικές με τη βιωσιμότητα (THE Impact / Στόχος 4)

	εξ αποστάσεως μάθηση, μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος διδασκαλίας)	
Κοινωνία	- Ενσωμάτωση θεμάτων κοινωνικής δικαιοσύνης, ισότητας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα προγράμματα σπουδών - Συμμετοχικές και χωρίς αποκλεισμούς μέθοδοι διδασκαλίας - Μαθήματα και εργασίες που συνδέονται με την κοινότητα (π.χ. έργα με κοινωνικό αντίκτυπο)	- Ποσοστό μαθημάτων που καλύπτουν κοινωνικά ζητήματα (STARS – Μαθήματα) - Αριθμός φοιτητών που συμμετέχουν σε προγράμματα μάθησης με κοινωνικό προσανατολισμό (STARS – Δημόσια Δέσμευση) - Μαθήματα που συνδέονται με τους Στόχους 5, 10, 16 (THE Impact)
Οικονομία	- Προγράμματα πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις με υπεύθυνες πρακτικές - Διδασκαλία πράσινης επιχειρηματικότητας και δεξιοτήτων για βιώσιμες αγορές εργασίας	- Μαθησιακά αποτελέσματα που συνδέονται με τη βιωσιμότητα (STARS – Μαθησιακά Αποτελέσματα) - Συνεργασίες με εργοδότες για ανάπτυξη πράσινων δεξιοτήτων (THE Impact / Στόχος 8)
Διακυβέρνηση	- Συστηματική αξιολόγηση και αναθεώρηση μαθημάτων με βάση κριτήρια βιωσιμότητας - Υιοθέτηση Αρχών Υπεύθυνης Εκπαίδευσης στη Διοίκηση (PRME)	- Διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης προγραμμάτων σπουδών (STARS) - Πιστοποίηση/αναγνώριση προγραμμάτων με βάση τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (THE Impact / Στόχος 4)

Έρευνα

Η έρευνα στα πανεπιστήμια συνιστά βασική κινητήρια δύναμη για τη βιωσιμότητα, καθώς παράγει νέα γνώση, μεθοδολογίες και καινοτόμες λύσεις που απαντούν σε περίπλοκα προβλήματα. Η περιβαλλοντική διάσταση εκφράζεται με την ανάπτυξη τεχνολογιών χαμηλού αποτυπώματος και πράσινων εφαρμογών, η κοινωνική με τη μελέτη κοινωνικών ανισοτήτων και την αναζήτηση δίκαιων πολιτικών, η οικονομική με την εξέλιξη βιώσιμων επιχειρηματικών και χρηματοοικονομικών μοντέλων, ενώ η διακυβέρνηση με την προώθηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων και την καλλιέργεια δημοκρατικών διαδικασιών. Η έρευνα ενισχύει την καινοτομία μέσω διεπιστημονικών συνεργασιών, ερευνητικών κέντρων και συνεργειών με φορείς της αγοράς και της κοινωνίας. Ο πολιτισμός της ακαδημαϊκής ακεραιότητας, η δεοντολογία και οι ισχυροί

μηχανισμοί διακυβέρνησης αποτελούν προϋποθέσεις για την αξιοπιστία και τη διαχρονική αξία των αποτελεσμάτων.

Πυλώνας	Ενδεικτικές δράσεις	Ενδεικτικοί δείκτες
Περιβάλλον	- Έργα για ενέργεια, κλιματική αλλαγή, βιοποικιλότητα	- Ποσοστό ερευνητικών δαπανών σε πεδία αειφορίας (STARS) - Δημοσιεύσεις σε ζητήματα σχετικά με SDG (THE Impact)
Κοινωνία	- Έρευνα για υγεία, ισότητα, κοινωνική συνοχή	- Έργα που συνδέονται με SDG 3 & SDG 10 (THE Impact) - Κοινωνική διάχυση και συμμετοχή στην έρευνα (STARS)
Οικονομία	- Πατέντες, spin-offs και τεχνομεταφορά	- Έσοδα από καινοτομία και μεταφορά τεχνολογίας (STARS) - αριθμός νεοφυών επιχειρήσεων και εταιρειών τεχνοβλαστών (GreenMetric)
Διακυβέρνηση	- Κώδικες δεοντολογίας- Open access πολιτικές	- Πολιτικές δεοντολογίας στην έρευνα (STARS) - Ποσοστό δημοσιεύσεων ανοιχτής πρόσβασης (STARS) - Συμμόρφωση με δεοντολογία Horizon Europe (THE Impact)

Λειτουργίες/Διοίκηση και Υποδομές

Οι λειτουργίες των πανεπιστημίων αποτελούν άμεσο παράδειγμα εφαρμογής της βιωσιμότητας, καθώς ο τρόπος οργάνωσης, διοίκησης και διαχείρισης των υποδομών αντανακλά τις ίδιες τις αξίες της. Η περιβαλλοντική διάσταση εκδηλώνεται με την εξοικονόμηση ενέργειας, τη βιώσιμη κινητικότητα και τη μείωση αποβλήτων, η κοινωνική με την προώθηση ισότητας, ασφάλειας και προσβασιμότητας, η οικονομική με την ορθολογική αξιοποίηση πόρων και η διακυβέρνηση με τη διαφάνεια και τη συμμετοχή όλων των μελών της κοινότητας στη λήψη αποφάσεων. Η χρήση ψηφιακών συστημάτων παρακολούθησης, οι πράσινες τεχνολογίες στις υποδομές και η καλλιέργεια μιας πανεπιστημιακής κουλτούρας υπεύθυνης διαχείρισης μετατρέπουν την πανεπιστημιούπολη σε εργαστήριο καινοτομίας και σε ζωντανό παράδειγμα προς μίμηση.

Πυλώνας	Ενδεικτικές δράσεις	Ενδεικτικοί δείκτες
Περιβάλλον	- Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων	- Κατανάλωση ενέργειας & νερού ανά m ² (GreenMetric)
	- Διαχείριση νερού & απορριμμάτων	- Ποσοστό απορριμμάτων που ανακυκλώνονται (GreenMetric)
	- Μέτρηση ανθρακικού αποτυπώματος	- Εκπομπές CO ₂ ανά φοιτητή/προσωπικό (STARS)
Κοινωνία	- Πολιτικές υγείας & ασφάλειας	- Ποσοστό κτιρίων με πλήρη προσβασιμότητα (STARS)
	- Καθολική προσβασιμότητα εγκαταστάσεων	- Ύπαρξη συστήματος διαχείρισης υγείας & ασφάλειας (STARS)
	- Δίκαιες εργασιακές πρακτικές για υποστηρικτικό προσωπικό	- Πολιτικές αξιοπρεπούς εργασίας (THE Impact / SDG 8)
Οικονομία	- Πράσινες προμήθειες	- Ποσοστό αγορών με πράσινες πιστοποιήσεις (STARS – Purchasing)
	- Συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης (ESCOs)	- Εξοικονόμηση κόστους από ενεργειακές δράσεις (GreenMetric)
Διακυβέρνηση	- Επιτροπή Αειφορίας	- Γραφείο Αειφορίας (STARS)
	- Ετήσια αναφορά αειφορίας	- Δημοσίευση ετήσιας αναφοράς αειφορίας (STARS / THE Impact)
	- Αξιολόγηση προμηθευτών με κριτήρια αειφορίας	- Συμμετοχή σε φορέα αξιολόγησης αειφορίας όπως GreenMetric και THE Impact Rankings

Εξωστρέφεια/ Διασύνδεση με Κοινωνία

Η εξωστρέφεια των πανεπιστημίων ενισχύει τη βιωσιμότητα, καθώς επιτρέπει τη διάχυση γνώσης και την ανάπτυξη συνεργασιών με κοινωνία, οικονομία και θεσμούς. Η περιβαλλοντική διάσταση αφορά την προώθηση πράσινων τεχνολογιών και βιώσιμων πρακτικών στην κοινωνία, η κοινωνική τη στήριξη τοπικών κοινοτήτων και την προαγωγή της κοινωνικής συνοχής, η οικονομική τη συνεργασία με επιχειρήσεις και οργανισμούς για την προώθηση βιώσιμων μοντέλων ανάπτυξης και η διακυβέρνηση την καλλιέργεια σχέσεων βασισμένων στη διαφάνεια, στη λογοδοσία και στην αμοιβαιότητα. Μέσα από πολιτιστικές δράσεις, διεθνή δίκτυα, κέντρα καινοτομίας και συνεργασίες με τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, τα πανεπιστήμια

συμβάλλουν ενεργά στη διαμόρφωση μιας κουλτούρας βιωσιμότητας που επεκτείνεται πέρα από τα όρια της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Πυλώνας	Ενδεικτικές δράσεις	Ενδεικτικοί δείκτες
Περιβάλλον	- Εκστρατείες περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης - Συνεργασίες με δήμους/φορείς	- Αριθμός κοινοτικών περιβαλλοντικών έργων σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους (STARS – Public Engagement) - Δράσεις SDG 13 (THE Impact)
Κοινωνία	- Προγράμματα εθελοντισμού - Συνεργασία με ΜΚΟ	- Volunteer hours (STARS) - Συνεργασίες για κοινωνική ένταξη (THE Impact / SDG 17)
Οικονομία	- Κατάρτιση επαγγελματιών σε πράσινες δεξιότητες - Στήριξη ΜΜΕ	- Δια βίου εκπαίδευση για επαγγελματίες (STARS) - Τοπική/περιφερειακή οικονομική συμβολή (THE Impact / SDG 8)
Διακυβέρνηση	- Συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα (π.χ. SDSN) - Δημοσίευση εκθέσεων προόδου	- Αριθμός διεθνών συνεργασιών (STARS / THE Impact / SDG 17) - Δημοσίευση εκθέσεων αειφορίας (STARS)

Πλαίσια και εργαλεία αξιολόγησης

Η αποτύπωση δράσεων και δεικτών αποτελεί ένα πρώτο κρίσιμο βήμα για την ανάπτυξη στρατηγικής αειφορίας. Ωστόσο, για να αποκτήσουν οι δείκτες ουσιαστικό νόημα και συγκρισιμότητα, χρειάζεται να ενταχθούν σε αναγνωρισμένα *πλαίσια και εργαλεία αξιολόγησης*. Τα πλαίσια αυτά προσφέρουν κοινά πρότυπα μέτρησης, διασφαλίζουν τη διαφάνεια και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων, και επιτρέπουν τη συγκριτική αποτίμηση με άλλους οργανισμούς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Παράλληλα, αποτελούν μηχανισμούς λογοδοσίας προς τα ενδιαφερόμενα μέρη, ενώ ενισχύουν την εξωστρέφεια και το κύρος του Ιδρύματος.

Η επιλογή του κατάλληλου συνδυασμού πλαισίων είναι κομβική: ορισμένα εστιάζουν στην *εξωτερική πιστοποίηση και επαλήθευση*, άλλα προσφέρουν *εργαλεία αυτοαξιολόγησης και βελτίωσης*, ενώ οι διεθνείς *κατατάξεις* και οι *δημόσιες δεσμεύσεις* συμβάλλουν στη διεθνή αναγνώριση και στη διασύνδεση με τα Ηνωμένα Έθνη και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Με αυτόν τον τρόπο, η υλοποίηση των δράσεων μετατρέπεται σε τεκμηριωμένη στρατηγική με απτό αποτύπωμα.

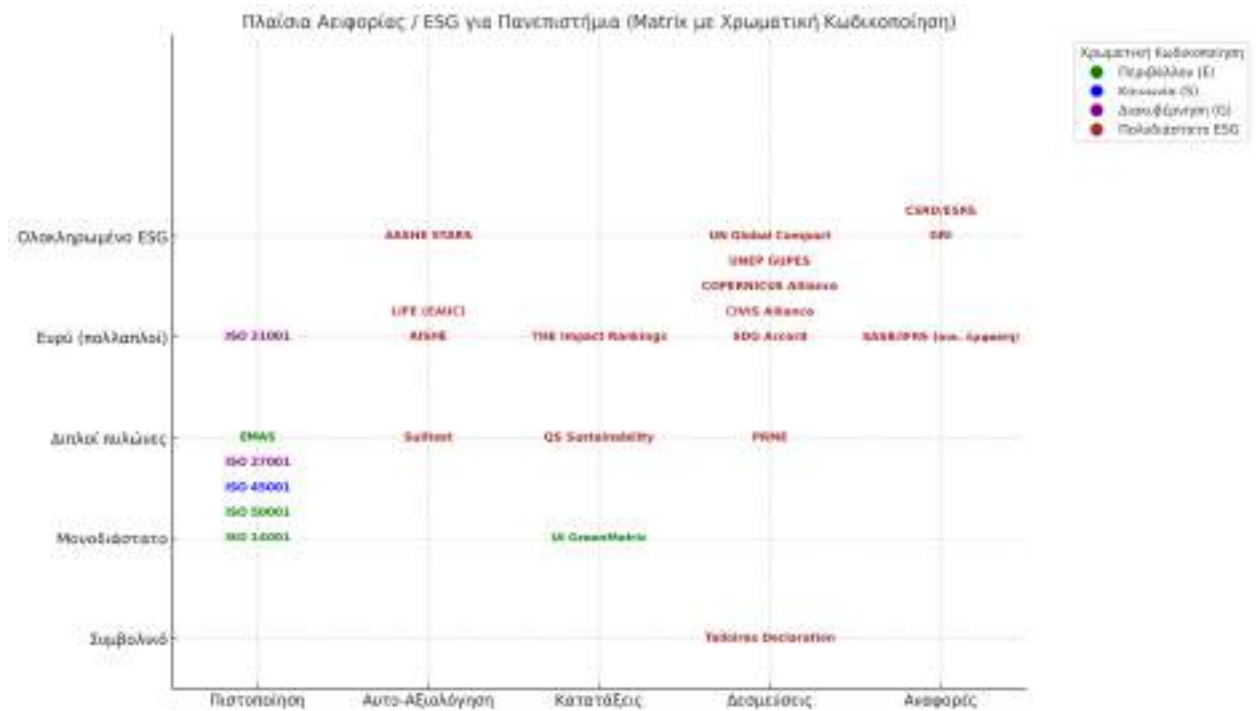
Η καταγραφή, αξιολόγηση, και στοχοθεσία της αειφορίας του πανεπιστημίου είναι ένα σύνθετο και απαιτητικό έργο. Ο προσδιορισμός ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών

αιεφορίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Διεθνείς φορείς πιστοποίησης (όπως EMAS και ISO) και οργανισμοί αξιολόγησης πανεπιστημιακών επιδόσεων (THE IR, STARS, UI Green Metric) έχουν αναπτύξει τέτοιους δείκτες. Υπάρχουν αρκετές ομοιότητες μεταξύ των δεικτών αλλά και αξιοσημείωτες διαφορές. Υπάρχουν και διαφορές στις μεθοδολογίες που ακολουθούν οι οργανισμοί για να αξιολογήσουν/βαθμολογήσουν το βαθμό επιτυχίας αιεφορίας των πανεπιστημίων και την σύγκριση επιδόσεων.

Ελλείπει μιας ενιαίας ‘λογιστικής’ αιεφορίας για πανεπιστήμια η καλύτερη στρατηγική είναι η επιλογή των πιο διαδεδομένων δεικτών (που χρησιμοποιούνται από τους περισσότερους οργανισμούς πιστοποίησης και αξιολόγησης), με απώτερο σκοπό την μέγιστη πληρότητα, διαφάνεια και συγκρισιμότητα στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Αυτό εξασφαλίζει από την μία την δυνατότητα συμμετοχής του πανεπιστημίου στις αξιολογήσεις όλο και περισσότερων οργανισμών, προβάλλοντας το έργο του ΕΚΠΑ για αιεφορία αλλά και ενισχύοντας την αυτοαξιολόγηση. Οι δείκτες δεν είναι αυτοσκοπός αλλά βοηθούν να φωτίζονται οι πολλές όψεις της αιεφορίας, να καταγράφουν την υφιστάμενη κατάσταση και να επιτρέπουν την μέτρηση της προόδου.

Η ανάλυση των πλαισίων αιεφορίας για τα πανεπιστήμια μπορεί να ιδωθεί μέσα από δύο βασικές διαστάσεις. Η πρώτη αφορά τη *λειτουργία* του εκάστοτε πλαισίου: *άλλα εστιάζουν σε πιστοποίηση και εσωτερική διασφάλιση ποιότητας (π.χ. ISO, EMAS), άλλα σε αυτο-αξιολόγηση που βοηθά τα ιδρύματα να χαρτογραφήσουν τις επιδόσεις τους (π.χ. STARS, AISHE), άλλα σε κατατάξεις που δίνουν έμφαση στη δημόσια προβολή και συγκριτική αξιολόγηση (π.χ. QS, THE Impact Ranking, UI GreenMetric), ενώ υπάρχουν και πλαίσια δεσμεύσεων, τα οποία λειτουργούν ως δηλώσεις προθέσεων ή συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα (π.χ. CIVIS, Talloires, SDG Accord, UN Global Compact). Τέλος, οι αναφορές (π.χ. GRI, GHG Protocol, CSRD/ESRS) εστιάζουν στη διαφάνεια και την εξωτερική επικοινωνία των επιδόσεων. Τα σχετικά πρότυπα αναφοράς έχουν αναπτυχθεί κυρίως για επιχειρήσεις αλλά έχουν εφαρμογή ευρύτερα σε οργανισμούς όπως και σε πανεπιστήμια.*

Η δεύτερη διάσταση αφορά το *βάθος της ESG κάλυψης*. Ορισμένα πλαίσια είναι *μονοδιάστατα*, επικεντρωμένα σε έναν μόνο πυλώνα (π.χ. ISO 14001 στο περιβάλλον). Άλλα καλύπτουν *διπλούς πυλώνες* (π.χ. QS Sustainability σε περιβάλλον και κοινωνία) ή έχουν *ευρύτερο πεδίο* που αγγίζει πολλαπλά θέματα. Υπάρχουν τέλος τα *ολιστικά πλαίσια*, όπως τα GRI και το CSRD/ESRS, που καλύπτουν σε βάθος και τους τρεις πυλώνες (Περιβάλλον, Κοινωνία, Διακυβέρνηση). Αυτή η τυπολογία βοηθά τα πανεπιστήμια να κατανοήσουν ποια εργαλεία είναι πιο κατάλληλα για την εσωτερική τους στρατηγική και ποια για τη δημόσια λογοδοσία ή τη διεθνή προβολή.

ISO 14001 / 50001 Διεθνή πρότυπα πιστοποίησης για περιβαλλοντική και ενεργειακή διαχείριση. Πιστοποίηση – Περιβάλλον (E)

EMAS Σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης της Ε.Ε., με έμφαση σε διαφάνεια μέσω περιβαλλοντικής δήλωσης. Πιστοποίηση – Περιβάλλον (E) με στοιχείο Διακυβέρνησης (G)

ISO 45001 Πρότυπο για υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Πιστοποίηση – Κοινωνία (S)

ISO 27001 Πρότυπο για ασφάλεια πληροφοριών και διαχείριση κινδύνου. Πιστοποίηση – Διακυβέρνηση (G)

ISO 21001 Πρότυπο για εκπαιδευτικούς οργανισμούς, επικεντρώνεται στη διαχείριση ποιότητας και λογοδοσίας. Πιστοποίηση – Διακυβέρνηση (G)

UI GreenMetric Παγκόσμια κατάταξη πανεπιστημίων με βάση δείκτες βιωσιμότητας (υποδομές, ενέργεια, νερό, απορρίμματα, εκπαίδευση). Κατάταξη – Περιβάλλον (E)

AASHE STARS Ολοκληρωμένο σύστημα αυτοαξιολόγησης πανεπιστημίων (operations, διδασκαλία, έρευνα, κοινωνικός αντίκτυπος). Αυτοαξιολόγηση – Πολυδιάστατο ESG

AISHE / LiFE (EAUC) Ευρωπαϊκά εργαλεία αξιολόγησης βιωσιμότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτοαξιολόγηση – Πολυδιάστατο ESG

Sulitest Διεθνές τεστ αξιολόγησης γνώσεων σε σχέση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). Αυτοαξιολόγηση – Πολυδιάστατο ESG

- THE Impact Rankings** Κατάταξη πανεπιστημίων βάσει προόδου στους SDGs.
Κατάταξη – Πολυδιάστατο ESG
- QS Sustainability Rankings** Κατάταξη πανεπιστημίων με βάση περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς δείκτες. Κατάταξη – Πολυδιάστατο ESG
- PRME (UN Global Compact)** Αρχές Υπεύθυνης Εκπαίδευσης στη Διοίκηση· πλαίσιο δέσμευσης για σχολές διοίκησης/οικονομικών. Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- SDG Accord** Διεθνής δέσμευση ιδρυμάτων για υλοποίηση των SDGs. Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- Talloires Declaration** Διακήρυξη πανεπιστημίων για την περιβαλλοντική υπευθυνότητα (1990). Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- CIVIS Alliance** Ευρωπαϊκή πανεπιστημιακή συμμαχία (Erasmus+) με έμφαση στη βιωσιμότητα, κοινωνική συνοχή και παγκόσμια ευθύνη. Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- COPERNICUS Alliance** Ευρωπαϊκό δίκτυο για την εκπαίδευση στη βιωσιμότητα. Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- UNEP GUPES** Πρωτοβουλία UNEP για πράσινη εκπαίδευση και εταιρικές σχέσεις πανεπιστημίων. Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- UN Global Compact** Παγκόσμια πρωτοβουλία ΟΗΕ για υπεύθυνη επιχειρηματικότητα και εκπαίδευση, περιλαμβάνει πανεπιστήμια. Δέσμευση – Πολυδιάστατο ESG
- GRI (Global Reporting Initiative)** Διεθνές πλαίσιο για ESG αναφορές και δείκτες. Αναφορές – Πολυδιάστατο ESG
- CSRD/ESRS** Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο για ESG αναφορές (Corporate Sustainability Reporting Directive / European Sustainability Reporting Standards). Αναφορές – Πολυδιάστατο ESG
- SASB / IFRS** Πρότυπα αναφοράς ESG με έμφαση στη χρηματοοικονομική ουσιαστικότητα· καλύπτει E, S, G με οικονομική οπτική. Αναφορές – Πολυδιάστατο ESG (με οικονομική έμφαση)

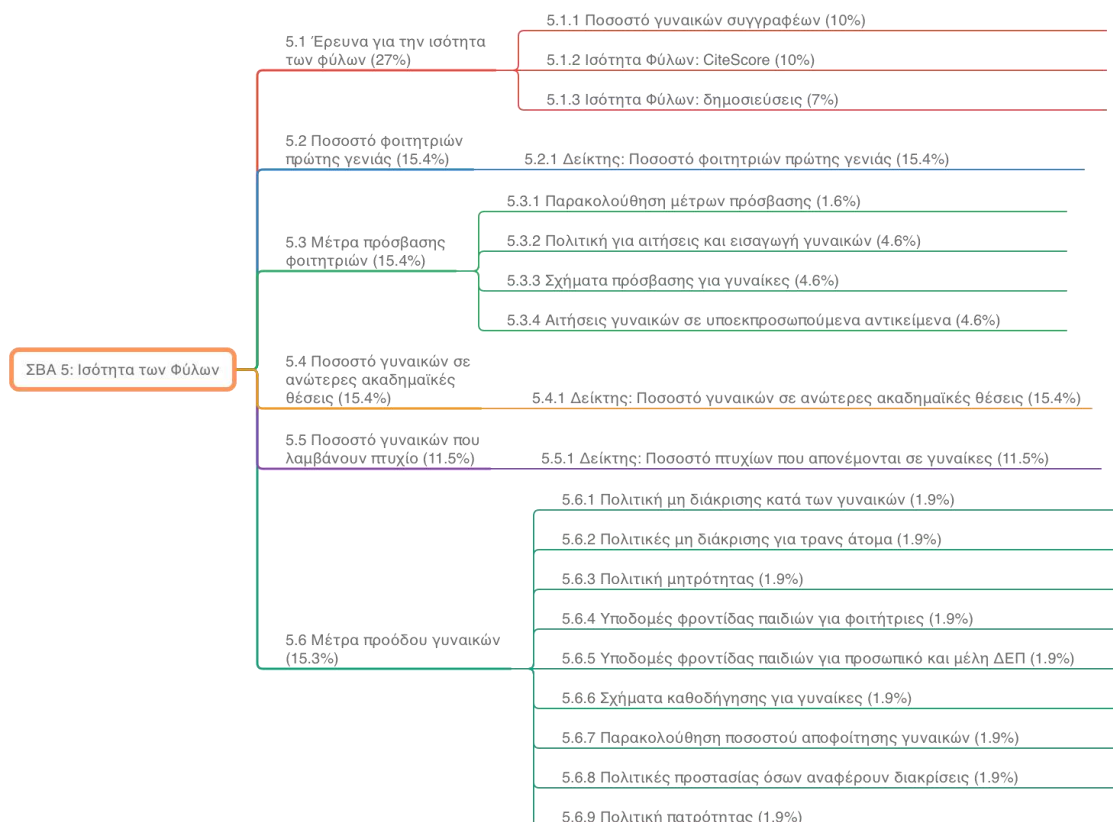
Υφιστάμενη Συμμετοχή του ΕΚΠΑ

Η παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης στο πανεπιστήμιο έχει αναδείξει την πλούσια δραστηριότητα σε πολλές πτυχές της αειφορίας. Όργανα του πανεπιστημίου όπως η ΜΟΔΠ συμβάλλουν ήδη καθοριστικά στην καταγραφή και επικαιροποίηση των αιφώρων δράσεων του ΕΚΠΑ. Το ΕΚΠΑ συμμετέχει ήδη στο Times Higher Education Impact Ranking (THE IR) από το 20... Το 2024 το ΕΚΠΑ έστειλε πληροφορίες στο THE IR για 8 ΣΒΑς (ΣΒΑ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 16, και 17). Η ετήσια

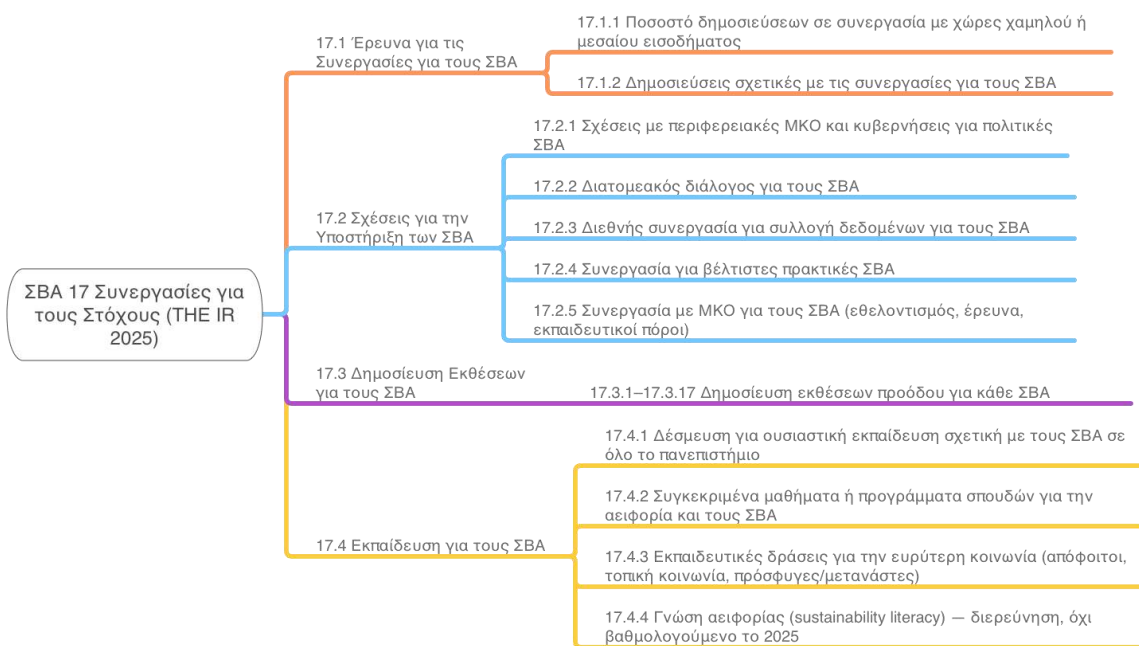
καταγραφή των δράσεων και δεικτών που αποστέλλονται στο THE IR αποτελούν μια σημαντική παρακαταθήκη και βάση για την ενημέρωση της πανεπιστημιακής κοινότητας, την εξωστρέφεια, και την περαιτέρω διαμόρφωση της στρατηγικής αειφορίας του πανεπιστημίου.

Η συμμετοχή στο THE IR και οι ευρύτερες στοχεύσεις του πανεπιστημίου μας εναρμονίζονται απόλυτα και με την Χάρτα Αειφορίας των Ελληνικών ΑΕΙ, γνωστή επίσης ως Προσέγγιση του Ολοκληρωμένου Ιδρύματος (the Whole Institute Approach, WIA). Το δίκτυο αειφορίας των Ελληνικών ΑΕΙ έχει αποδεχθεί ένα Κατώφλι Αειφορίας με στόχο να είναι πιο εύκολη η παρακολούθηση της προόδου των ΑΕΙ της χώρας προς την Αειφόρο Ανάπτυξη αλλά και την ενθάρρυνση όλων των ΑΕΙ να επιδιώξουν την γρήγορη εξέλιξη τους προς τις κατευθύνσεις της αειφορίας. Με αυτόν το σκοπό το κατώφλι συμφωνήθηκε να είναι η συμμετοχή όλων των ΑΕΙ στο THE IR και να συμπεριλαμβάνονται τουλάχιστον οι Στόχοι 4, 9, 11 και 17. Από αυτά μόνο ο Στόχος 11 Αειφόρες Πόλεις και Κοινότητες δεν έχει ετοιμάσει το ΕΚΠΑ ακόμα.

Το THE IR έχει ως αφετηρία τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης και για κάθε Στόχο έχει δείκτες που σχετίζονται με δύο ή περισσότερες από τις διαστάσεις αειφορίας (διδασκαλία, έρευνα, λειτουργία, εξωστρέφεια). Ενδεικτικά για το Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης 5 Ισότητα των Φύλων έχει τρεις δείκτες για την έρευνα με συνολική βαρύτητα στην αξιολόγηση 27% (ποσοστό γυναικών συγγραφέων σε όλες τις δημοσιεύσεις, ποσοστό άρθρων για την ισότητα των φύλων στα 10% κορυφαία περιοδικά, αριθμός δημοσιεύσεων για την ισότητα των φύλων). Σχεδόν όλοι οι υπόλοιποι δείκτες αφορούν ζητήματα λειτουργίας και διακυβέρνησης του πανεπιστημίου όπως ποσοστό γυναικών σε ανώτερες ακαδημαϊκές θέσεις. Το παρακάτω γράφημα δείχνει όλους τους δείκτες και την βαρύτητα τους στην αξιολόγηση του ΣΒΑ 5 για το έτος 2025. Μια σημαντική σημείωση είναι πως οι δείκτες και οι μεθοδολογίες αξιολόγησης δεν διαφέρουν μόνο μεταξύ οργανισμών αλλά μπορεί να αλλάζουν/επικαιροποιούνται.

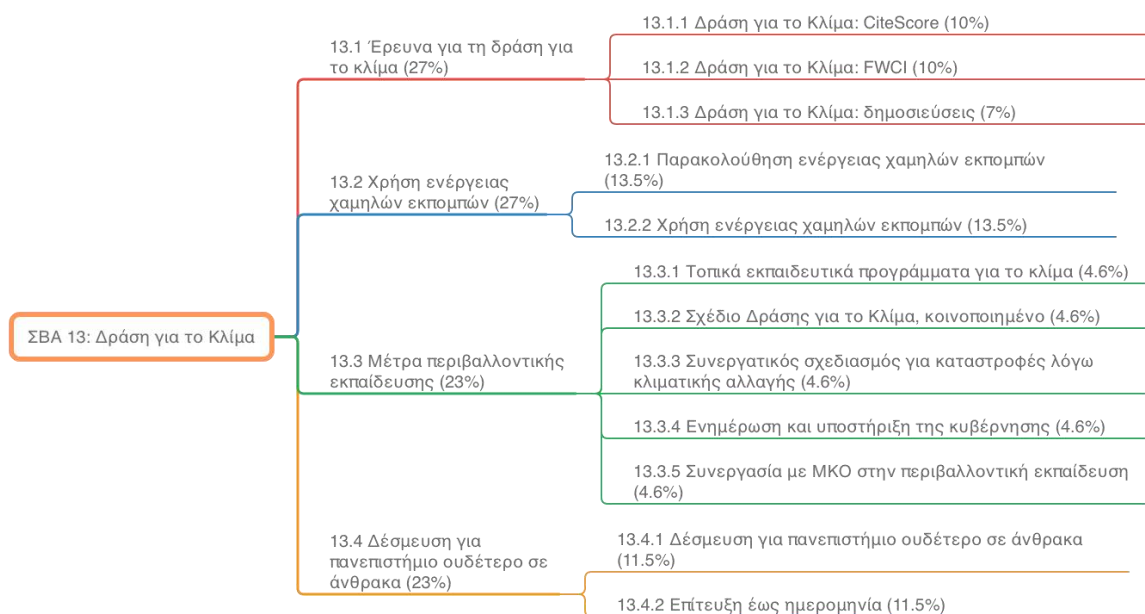

Το THE IR ζητάει από κάθε πανεπιστήμιο πληροφορίες για τουλάχιστον 4 ΣΒΑ. Ένα από τους τέσσερις στόχους υποχρεωτικά πρέπει να είναι ο ΣΒΑ 17 Συνεργασίες για τους Στόχους. Αν ένα πανεπιστήμιο υποβάλει πληροφορίες για πάνω από τέσσερις ΣΒΑ η αξιολόγηση του πανεπιστημίου γίνεται με βάση τους τέσσερις στόχους με την καλύτερη επίδοση. Στο παρακάτω γράφημα φαίνονται τα κριτήρια αξιολόγησης για την επίτευξη του ΣΒΑ 17 Συνεργασία για τους Στόχους. Εδώ έχουμε δείκτες για την έρευνα, π.χ., ποσοστό δημοσιεύσεων σε συνεργασία με χώρες χαμηλού ή μεσαίου εισοδήματος, για την διδασκαλία/εκπαίδευση, π.χ., δέσμευση για ουσιαστική εκπαίδευση σχετικά με τους ΣΒΑ σε όλο το πανεπιστήμιο, για την λειτουργία/διακυβέρνηση (δημοσίευση εκθέσεων προόδου για τον κάθε ΣΒΑ), και για την εξωστρέφεια, π.χ., σχέσεις με περιφερειακές ΜΚΟ και κυβέρνηση για πολιτικές ΣΒΑ.

Παραθέτουμε και ένα τελευταίο παράδειγμα δεικτών για τον ΣΒΑ 13 Δράση για το κλίμα. Χρησιμοποιεί τρεις δείκτες για να αξιολογήσει την ποιότητα και ποσότητα του ερευνητικού έργου για θέματα κλιματικής αλλαγής: α) το ποσοστό των δημοσιεύσεων του πανεπιστημίου που εμφανίζονται στο 10% των καλύτερων περιοδικών σύμφωνα με το μέτρο του Citescore, β) την ποιότητα των δημοσιεύσεων του πανεπιστημίου με τον αριθμό ετεροαναφορών, γ) τον αριθμό των δημοσιεύσεων του πανεπιστημίου για την κλιματική αλλαγή. Στην συνέχεια, εξετάζει δείκτες που αφορούν την λειτουργία του πανεπιστημίου σχετικά με την χρήση ενέργειας και την δέσμευση για πανεπιστήμιο ουδέτερο σε άνθρακα. Τέλος, έχει δείκτες εξωστρέφειας που σχετίζονται μεταξύ άλλων με τα τοπικά εκπαιδευτικά προγράμματα για το κλίμα και συνεργατικό σχεδιασμό για καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής.

Μια σημαντική πρωτοβουλία είναι η ενίσχυση και επέκταση αυτής της προσπάθειας με διενέργεια συστηματικής και συνεχόμενης αποτύπωσης των δράσεων και διαδικασιών που προάγουν την αειφορία.

Στρατηγική κατεύθυνση και επόμενα βήματα

Η υφιστάμενη συμμετοχή μας στο THE IR αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς τη συστηματική ανάδειξη των επιδόσεών μας σε επιλεγμένους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Ωστόσο, για να επιτύχουμε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση, απαιτείται η διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής βιωσιμότητας, η οποία θα επεκτείνεται και σε άλλες πλατφόρμες και θα καλύπτει ευρύτερο φάσμα SDGs. Η στρατηγική αυτή δεν περιορίζεται στην παρακολούθηση δεικτών κατάταξης, αλλά προϋποθέτει σαφή ιεράρχηση προτεραιοτήτων, εσωτερική αποτίμηση δυνατοτήτων και στοχευμένη επιλογή των πλαισίων που είναι πιο συναφή με την αποστολή μας. Κάθε πτυχή της αειφορίας απαιτεί την δική της στρατηγική. Απαιτεί μια δυναμική διαδικασία συνεχόμενης ενίσχυσης και ωρίμανσης, με καθορισμό νέων προτεραιοτήτων σύμφωνα με τις εξελίξεις και τις δυνατότητες μας.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν την ενίσχυση των διαδικασιών αυτοαξιολόγησης, την ενεργό συμμετοχή σε διεθνείς δεσμεύσεις και δίκτυα, καθώς και την υιοθέτηση πλαισίων αναφοράς και δημοσιοποίησης για πιο διαφανή και συνεπή παρουσίαση της προόδου μας. Η στρατηγική μας μπορεί να εμπλουτιστεί με συμμετοχή σε πρόσθετες κατατάξεις και μετρήσεις, καθώς και με την εξωτερική επαλήθευση και πιστοποίηση, οι οποίες θα προσδώσουν κύρος και αξιοπιστία στις δράσεις μας. Με αυτή τη σταδιακή και πολυδιάστατη πορεία, κάθε βήμα θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς το επόμενο, οδηγώντας στη συγκρότηση μιας συνεκτικής και θεσμικά εδραιωμένης στρατηγικής αειφορίας.

Ένα από τα παλαιότερα και ίσως πιο απαιτητικά και ολοκληρωμένα προγράμματα παρακολούθησης, αυτοαξιολόγησης και βαθμολόγησης πανεπιστημίων σε ζητήματα

αιεφορίας είναι το STARS (Sustainability Tracking, Assessment & Rating System). Το σύστημα αυτό είναι δημιούργημα του AASHE (Association for the Advancement of Sustainability of Higher Education) που απαρτίζεται από πανεπιστήμια της Βορείου Αμερικής αλλά χρησιμοποιείται παγκοσμίως. Σε αντίθεση με άλλα συστήματα αξιολόγησης δεν επιχειρεί να ιεραρχήσει τις επιδόσεις των πανεπιστημίων. Βαθμολογεί τα πανεπιστήμια από 1 έως 100 σχετικά με τις επιδόσεις τους και ανάλογα με την βαθμολογία δίνει σήματα για καλές επιδόσεις (πλατινένιο, χρυσό, αργυρό, και μπρούτζινο). Το STARS δεν σχεδιάστηκε γύρω από τους 17 ΣΒΑ αλλά ένα ευρύ πλαίσιο αιεφορίας των πανεπιστημίων γύρω από τέσσερις διαστάσεις (ακαδημαϊκά κριτήρια αιεφορίας, εξωστρέφεια, λειτουργία του πανεπιστημίου, σχεδιασμός/διακυβέρνηση). Όμως, από το 2017 συσχετίζει τους δείκτες του με τους ΣΒΑ ώστε να μπορούν τα πανεπιστήμια να έχουν και αυτήν την πληροφόρηση.

Ενώ το THE IR έχει μεγάλο αριθμό δεικτών για να καλύψει το εύρος των ΣΒΑ (περίπου 200 δείκτες) το STARS έχει 70 πιστωτικές μονάδες και αυτές σπάνε σε υπο-δείκτες ή υπο-κριτήρια. Το STARS είναι πιο αναλυτικό σε βάθος για λεπτομερή αυτό-αξιολόγηση σε σχέση με το THE IR. Επίσης, οι πληροφορίες που καταθέτουν τα πανεπιστήμια στο STARS δημοσιοποιούνται σε πλήρη αναλυτική αναφορά (εφόσον θέλει το πανεπιστήμιο να αξιολογηθεί). Αντιθέτως, στο THE IR δεν δημοσιοποιούνται οι πληροφορίες που στέλνει το πανεπιστήμιο.

Άλλα γνωστά συστήματα αξιολόγησης είναι το QS Sustainability που ξεκίνησε το 2022 αλλά έχει ταχεία ανάπτυξη και το UI GreenMetric που εστιάζει περισσότερο στην περιβαλλοντική διάσταση της λειτουργίας του πανεπιστημίου.

Η στρατηγική αιεφορίας του Πανεπιστημίου εισέρχεται σε φάση ωρίμανσης, όπου απαιτείται η μετάβαση από μεμονωμένες δράσεις σε ένα ολοκληρωμένο και συστηματικό πλαίσιο. Το επόμενο βήμα περιλαμβάνει την πληρέστερη χαρτογράφηση και καταγραφή των υφιστάμενων δραστηριοτήτων αιεφορίας σε όλες τις διαστάσεις ενός αιεφόρου πανεπιστημίου: λειτουργίας, διδασκαλίας, έρευνας και εξωστρέφειας. Η διαδικασία αυτή θα επιτρέψει όχι μόνο την καλύτερη αποτύπωση του υφιστάμενου έργου, αλλά και τον εντοπισμό κενών, ευκαιριών για συνέργειες και τομέων που απαιτούν περαιτέρω ενίσχυση.

Παράλληλα, δίνεται έμφαση στη συστηματική αξιολόγηση και συγκρισιμότητα μέσα από την υιοθέτηση και την επέκταση αναγνωρισμένων δεικτών και πλαισίων (όπως THE IR και STARS), οι οποίοι θα αποτελέσουν εργαλεία αυτοαξιολόγησης, στοχοθεσίας και λογοδοσίας. Η στρατηγική αυτή θα ενισχυθεί με την εισαγωγή ετήσιας διαδικασίας απολογισμού, τη θέσπιση μηχανισμών επαλήθευσης, καθώς και με οργανωτικές αλλαγές και χρηματοδοτικές προτεραιότητες που θα στηρίζουν την αιεφορία σε μόνιμη βάση.

Κύριες προτεραιότητες για την επόμενη φάση:

- Πλήρης χαρτογράφηση και καταγραφή των υφιστάμενων δραστηριοτήτων αειφορίας με διαδικασίες συνεχούς παρακολούθησης.
- Επέκταση της συμμετοχής σε διεθνώς αναγνωρισμένα πλαίσια και δείκτες (π.χ. THE Impact, STARS) για αυξημένη συγκρισιμότητα και διαφάνεια.
- Καθιέρωση εσωτερικής διαδικασίας αυτοαξιολόγησης και στοχοθεσίας, με έμφαση στη μετρησιμότητα και τη διαρκή βελτίωση.
- Δημιουργία ετήσιου απολογισμού αειφορίας
- Εξωτερική επαλήθευση, όπου αυτό είναι εφικτό.
- Οργανωτικές αλλαγές (π.χ. σύσταση Γραφείου Αειφορίας, ορισμός υπευθύνων ανά τομέα).
- Καθορισμός χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων που θα στηρίζουν την υλοποίηση έργων αειφορίας και την ενσωμάτωσή τους σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Ιδρύματος.

Με τον τρόπο αυτό, το Πανεπιστήμιο θέτει τις βάσεις για μια στρατηγική που δεν περιορίζεται στη συμμόρφωση, αλλά επιδιώκει να αποτελέσει πρότυπο στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης, συνδέοντας την ακαδημαϊκή αριστεία με την κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη.

Αναφορές

- [1] «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ», [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.uoa.gr/ereyna/ergastiria/>.
- [2] «Ανοιχτές προκηρύξεις του προγράμματος πλαίσιο «Ορίζοντας Ευρώπη»,» [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://hub.uoa.gr/calls-horizon-europe/>.
- [3] Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού ΕΚΠΑ, «Στρατηγικό Σχέδιο 2023-2027».
- [4] «Political Economy of Sustainable Development Lab», [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://pesd.econ.uoa.gr/>.
- [5] «SDG4U – Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Erasmus+ “Engaging #SDGs for Transformative Education and Enhanced Sustainability in Universities”,» HUB, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://hub.uoa.gr/sdg4u-evropaiko-programma-erasmus-engaging-sdgs-for-transformative-education-and-enhanced-sustainability-in-universities/>.
- [6] «Σχέδιο Βιώσιμης και Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών», Break Even Consulting, 2024.
- [7] «Ενεργειακή Αναβάθμιση, Εξοικονόμηση Ενέργειας και Αξιοποίηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο ΕΚΠΑ», Πρόγραμμα Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://peka-program.gr/edaxeis/energeiaki-anavathmisi-exoikonomisi-energeias-kai-axiopoisi-ananeosimon-pigon-energeias-sto-ekpa/>.
- [8] «Ο Πρύτανης του ΕΚΠΑ Γεράσιμος Σιάσος επιθεώρησε την υπό κατασκευή «πράσινη» Φοιτητική Εστία του Πανεπιστημίου», HUB, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://hub.uoa.gr/o-prytanis-tou-ekpa-gerasimos-siasos-epitheorise-tin-ypo-kataskevi-prasini-foititiki-estia-tou-panepistimiou/>.
- [9] «Γραφείο ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.», Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, [Ηλεκτρονικό]. Available: <http://thefyliscentre.uoa.gr/>.
- [10] «International Centre for Research on the Environment & the Economy», [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.icre8.eu/>.
- [11] «Το Πανεπιστήμιο Αθηνών πρωτοπορεί και στη διεθνοποίηση | Άρθρο του Πρύτανη του ΕΚΠΑ κ. Γεράσιμου Σιάσου στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ», HUB,

[Ηλεκτρονικό]. Available: <https://hub.uoa.gr/the-university-of-athens-pioneer-in-internationalization/>.

- [12] «MOOCS,» [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.ill.uoa.gr/spoydes/civis/moocs>.
- [13] «Το Πανεπιστήμιο Αθηνών τον 21ο αιώνα: Διεθνείς συνεργασίες και εξωστρέφεια,» HUB, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://hub.uoa.gr/nkua-in-the-21st-century-international-collaborations-and-extroversion/>.
- [14] «ΕΚΠΑ και Google: Έναρξη εκπαίδευσης στην Τεχνητή Νοημοσύνη,» [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://lawnet.gr/uncategorized/ekpa-kai-google-enarxi-ekpaidefsis-stin-techniti-noimosyni/>.
- [15] «ΕΚΠΑ: Ενίσχυση της Υπηρεσίας Μεταφοράς Φοιτητών με Αναπηρία με 2 νέα ειδικά οχήματα,» Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών - Μονάδα Προσβασιμότητας, [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://access.uoa.gr/news/%CE%B5%CE%BD%CE%AF%CF%83%CF%87%CF%85%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CF%85%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%AC%CF%82-%CF%86%CE%BF%CE%B9/>.
- [16] «SDG4U,» [Ηλεκτρονικό]. Available: <https://www.sdg4uproject.eu/>.